Don Félix Sarda y Salvany

doctor în teologie

Masonismul și doctrina Bisericii

Adevărul de Veacuri

© Adevărul de Veacuri, 2026

Traducere în limba română © Robin Caramaschi, 2026

Textul original al lucrării Masonismo y Catolicismo, publicată în 1890 de Don Félix Sardà y Salvany (1841–1916), aparține domeniului public.

Prezenta ediție constituie o traducere originală în limba română, realizată după ediții franceze conforme tradiției catolice preconciliare, și este protejată conform legislației în vigoare privind drepturile de autor asupra traducerilor.

Reproducerea fragmentelor scurte este permisă numai cu menționarea sursei.

Editura: Adevărul de Veacuri — adevaruldeveacuri.ro

Adevărul de Veacuri

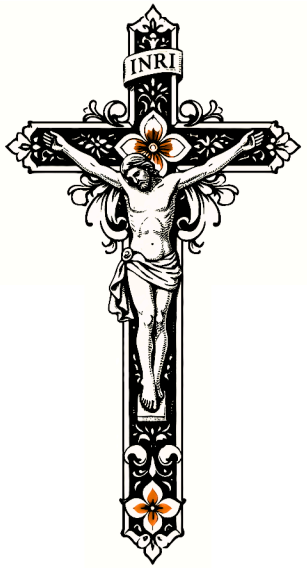
INRI

Don Félix Sardà y Salvany *(1841–1916)*

a fost un preot catolic spaniol, doctor în teologie și scriitor religios, cunoscut pentru apărarea fermă a doctrinei catolice împotriva erorilor moderne ale secolului al XIX-lea. Paroh și publicist, el și-a consacrat o mare parte a activității combaterii liberalismului religios și politic, pe care îl considera incompatibil cu învățătura Bisericii.

Lucrarea sa cea mai cunoscută, ***El liberalismo es pecado*** *(„Liberalismul este un păcat”), publicată în anul* ***1884****, a cunoscut un mare succes în lumea catolică și a fost republicată în* ***peste douăzeci de ediții****. Întemeiată pe învățătura Magisteriului și pe enciclicele papilor secolului al XIX-lea, această carte rămâne una dintre cele mai cunoscute critici ale liberalismului modern în tradiția catolică.*

Cuprins

INTRODUCERE 8

I - La ce bun această nouă condamnare a francmasoneriei și a doctrinelor sale, pronunțată de Suveranul Pontif în enciclica Humanum Genus? Este masonismul același lucru cu masoneria? 15

II - Despre existența în lumea actuală a acestui înspăimântător focar de anticreștinism care se numește masoneria 22

III - Dacă masoneria are în realitate influența și puterea care i se presupun în lumea actuală 32

IV - Dar nu se spune oare pe aici, printre cei care pot fi bine informați, că masoneria este o simplă asociație de binefacere? 37

V - Confirmare, cu ajutorul unei observații foarte potrivite împrejurării, a celor spuse în paragraful precedent 43

VI - Despre masonerie considerată din punct de vedere doctrinal, sau despre masonism, obiectul principal al acestei broșuri 49

VII - Conceptul intrinsec al masoneriei sub raport doctrinal, sau conceptul esențial al întregii doctrine masonice 54

VIII - Conceptul intrinsec și fundamental al masonismului și opoziția sa esențială față de catolicism sunt puse într-o lumină mai mare 60

IX - Despre opoziția radicală care există între masonism și catolicism în modul de a aprecia conceptul religiei 65

X - Un alt punct asupra căruia masonismul și catolicismul sunt radical opuse unul altuia este modul de a considera Statul civil 71

XI - Cum diferă masonismul și catolicismul în ceea ce privește constituirea familiei 78

XII - Despre opoziția radicală care există între masonism și catolicism în modul lor de a considera drepturile puterii părintești 86

XIII - Cât de esențial diferă între ele masonismul și catolicismul în principiile lor asupra proprietății 92

XIV - Doctrina masonismului și a catolicismului asupra educației publice 99

XV - Ce gândesc masonismul și catolicismul despre învățământul oficial? 104

XVI - Ce gândesc masonismul și catolicismul despre învățământul oficial — continuare 109

XVII - Cât de mult diferă doctrina masonismului și cea a catolicismului privitor la binefacere 114

XVIII - Se examinează primul dintre cele trei puncte de vedere semnalate mai sus 118

XIX - Se examinează al doilea dintre punctele semnalate mai sus 123

XX - Se examinează al treilea dintre punctele menționate mai sus, acela care este astăzi cel mai practic 131

XXI - Continuarea aceluiași subiect 137
XXII - Opoziția radicală care există între catolicism și masonism în felul de a aprecia arta 143
XXIII - Cât de limpede se vede aplicarea acestei doctrine în plăcerile moderne 147
EPILOG 152

INTRODUCERE

Primei impresii de uimire pe care a produs-o în lume foarte importanta enciclică *Humanum Genus* a Sfântului nostru Părinte Papa Leon al XIII-lea, enciclică îndreptată împotriva Francmasoneriei și atât de cunoscută cititorilor noștri, i-a urmat pretutindeni o dezbatere aprinsă și febrilă asupra punctelor principale ale acestui document, poate cel mai însemnat dintre toate cele adresate lumii catolice de către Sfântul Scaun în cursul acestui veac.

Acest document nu este dintre acelea pe care secta le poate înăbuși mai mult sau mai puțin prin confuzia sofismelor sale ori prin fanfaronadele sale, sau prin jalnica conspirație a tăcerii. Nu; acest cuvânt suveran a depășit încă de la început toate evenimentele zilei, fiind el însuși evenimentul cel mai însemnat și mai solemn; el a acoperit toate strigătele presei și ale cluburilor; venea de atât de sus și avea o asemenea autoritate morală, încât nimic nu ar fi putut să-l domine.

Și astăzi încă, vrând-nevrând, toți cei care vorbesc sau scriu tratează acest subiect: cei buni ca și cei răi, catolicii ca și raționaliștii.

Într-adevăr, enciclica a găsit pretutindeni un ecou favorabil ori ostil; pretutindeni este primită fie cu supunere deplină, fie cu împotrivire fățișă; nicăieri nu întâlnește disprețul sau indiferența.

Trebuie deci să vorbim și noi despre ea; și, de vreme ce avem marea onoare de a ocupa un loc modest, este adevărat, în lupta contemporană, nu putem, nu trebuie și nu am putea lăsa să treacă fără a o folosi ocazia care ni se oferă de a lupta lupta cea bună.

Spuneam că primul efect produs în lume de cuvântul pontifical a fost admirația, uimirea, o profundă stupefacție.

— Cum, spuneau mulți, Suveranul Pontif a mers cu îndrăzneala până într-atât? Punând piciorul în scară, dacă este îngăduit să vorbim astfel, ca și cum ar fi gata să fugă din Roma asemenea unui refugiat, Pontiful asuprit îndrăznește să privească în față și fără teamă puterile zilei, care, cu rare excepții, sunt toate atinse de anatema aruncată împotriva francmasoneriei.

Nu mai nădăjduiește nimic de la Anglia sau de la Prusia? Cum de aruncă atunci cu atâta îndrăzneală această provocare francmasonilor încoronați ai Prusiei și Angliei? Nu se spune

oare că va ajunge curând în situația de a cere unuia dintre aceste guverne un azil pentru a adăposti ultimul rest al independenței sale? Cum de își închide singur poarta tuturor acestor state prin această intempestivă declarație de război împotriva întregii lumi oficiale?

În adevăr, trebuie recunoscut că Papa se expune mult prin acest document, care este asemenea unei răsunătoare palme date, printr-o autoritate atât de înaltă, pe obrazul tuturor revoluționarilor democrați ori aristocrați ai vremurilor noastre.

Se expune mult? Înseamnă că posedă o sfântă îndrăzneală.

Înaintează mult? Înseamnă că această putere, despre care se spune că se luptă cu moartea, se simte foarte puternică chiar și în fața marilor puteri ale lumii.

Este pentru că respiră cu vigoare, foarte viguros, prietenii mei; iar acest muribund care nu termină niciodată de murit comunică o viață mai abundentă celor care trăiesc deja.

Priviți ce se întâmplă astăzi.

Pentru a arăta lumii că nu așteaptă de la ea niciun serviciu și că nu se teme nicidecum de ea, acest ilustru conducător al oștirilor spirituale își arde, ca să spunem astfel, corăbiile și, asemenea unui nou Hernán Cortés, debarcă fără teamă pe țărmurile abrupte ale Revoluției; trece la ofensivă și pune foc

și sabie până în interiorul fortărețelor vrăjmașe; înfruntă monstrul corp la corp pentru a-l lovi în inimă.

Și, pe Dumnezeul cel viu, l-a lovit printr-un atac iscusit; iar acum monstrul se zvârcolește în convulsii disperate, vărsând sânge necurat și vestind prin urletele sale înspăimântătoare furia pe care i-o provoacă această primă înfrângere.

Iată ceea ce privește monstrul revoluționar.

Dar, pentru noi, este o certitudine neîndoielnică faptul că lovitura cea mai teribilă, cea mai decisivă și cea mai mortală dată de enciclică a lovit Revoluția cu apă de trandafiri, blândă, aceea care poartă numele de catolicism liberal.

Syllabus-ul a fost sentința sa de moarte; enciclica *Humanum Genus* este executarea și înmormântarea sa.

Acești domni semirevoluționari, care sunt cei mai răi dintre toți tocmai pentru că nu voiesc să pară astfel, mergeau necontenit dogmatizând și proclamând că excelenta strategie a catolicilor celor mai fermi, provocând împotriva vrăjmașului actual luptele aspre pe care le cunoaștem cu toții, era o extravaganță.

Din teama unor conflicte zilnice pe care nu știm care ar fi fost, ei ar fi voit să nu se spună nimic sau să se vorbească foarte puțin despre aceste chestiuni și, cel puțin, întotdeauna într-un stil care să permită, deși întreprinderea este dificilă, învingerea vrăjmașului fără a-l irita ori măcar fără a-l umili; să se

combată, dacă se dorește (foarte bine!), sectele veacurilor trecute, dar niciodată, niciodată secta actuală; ca și cum, în luptele noastre catolice, ar trebui să ne mulțumim a da o mare lovitură de sabie unui cadavru de turc, ceea ce este cu siguranță o manieră foarte pașnică de a lupta și care nu produce prea multe neplăceri; și, în sfârșit, să ne păzim în toate nu de oportunitate, care este o mare lege, ci de oportunism, care este contrafacerea și caricatura sa rușinoasă.

Iată însă că, în mijlocul tuturor acestora, răsună deodată, de pe propriul său Sinai, glasul Papei.

Prin această enciclică, care va rămâne de acum înainte expresia cea mai completă a decalogului antirevoluționar, el sancționează întreaga propagandă pe care, în cursul ultimilor ani, au susținut-o cu prețul unor atât de grele suferințe cei mai viteji conducători ai intransigenței catolice.

El ridică, tocmai în clipa care pare cea mai puțin oportună, adică împotriva tuturor regulilor oportunismului, problema cea mai arzătoare dintre toate, în momentul cel mai critic dintre toate, împotriva persoanelor și lucrurilor cele mai recomandabile; lăsând încă o dată rezolvat și hotărât un adevăr adeseori ignorat astăzi, deși este de simplu bun-simț: anume că nu există niciodată un moment mai bun pentru luptă decât acela în care vrăjmașii oferă sau acceptă lupta.

Enciclica *Humanum Genus*, spunând numai: „Eu sunt aici", a câștigat deci două mari victorii pentru cauza adevărului.

Revoluției crude i-a arătat măsura valorii și puterii sale.

Revoluției fățarnice i-a descoperit încă o dată falsitatea și i-a smuls masca.

Iar nouă tuturor, catolicilor, ne-a dat în același timp o mare mângâiere și o mare lecție: mângâierea de a ști că susțineam o luptă bună, o luptă excelentă, atunci când vorbeam acum ceva timp așa cum vorbește astăzi Papa; și lecția care ne încurajează să continuăm de acum înainte aceeași luptă, întotdeauna în același fel, dar cu un nou entuziasm și o nouă neînfricare.

În această broșură vom scrie un comentariu simplu și popular al acestui grav document pontifical.

A cunoaște vrăjmașul înseamnă deja a avea un foarte mare avantaj pentru a-l învinge.

Să facem deci cunoscute lumii actuale, poate mai degrabă înșelate decât rele, doctrinele acestei secte infernale, a cărei organizare materială prezintă un pericol mai mic decât propaganda sa necontenită în ordinea doctrinelor.

Credem astfel că împlinim pur și simplu o datorie.

Cititorii noștri să considere și ei drept o datorie să contribuie, după puterile lor, la răspândirea acestor idei, mai ales în rândul claselor cele mai modeste și mai puțin instruite și, tocmai prin aceasta, cele mai expuse seducțiilor sectei infernale.

Sabadell, luna Preasfintei Inimi, 1885.

I - La ce bun această nouă condamnare a francmasoneriei și a doctrinelor sale, pronunțată de Suveranul Pontif în enciclica Humanum Genus? Este masonismul același lucru cu masoneria?

Obiectul enciclicei *Humanum Genus* este condamnarea masoneriei.

Această sectă infernală, fiind deja de mai multe ori dezaprobată și condamnată de Sfântul Scaun sub pontifii precedenți, prima întrebare care se pune în fața acestui nou document este următoarea:

„De ce această nouă condamnare, dacă Roma se pronunțase deja asupra aceluiași subiect printr-o sentință oficială, tot atât de autorizată și, prin urmare, tot atât de obligatorie pentru adevărații catolici precum enciclica actuală?

De ce ne mai vorbește Papa încă o dată despre același subiect?

Și de ce ultramontanii consideră acest document drept o adevărată noutate?"

Vom răspunde, în măsura modestă a puterilor noastre, acestor îndoieli; iar aceste îndoieli însele ne vor pune în situația de a studia și de a înțelege perfect importanța specială pe care o prezintă documentul amintit față de toate celelalte de același gen.

Desigur, masoneria era condamnată sub acest nume de multă vreme, iar Sfântul nostru Părinte Papa ține seama de condamnările glorioșilor săi predecesori.

Astfel, altădată ca și astăzi, era păcat să aparții masoneriei, iar această sectă a fost blestemată încă din clipa în care a fost declarată pentru prima dată satanică și anticreștină de către Doctorul Universal.

Dar ceea ce nu făcuseră actele pontificale precedente era să o definească, să o reprezinte, să o fotografieze, ca să spunem astfel, să arate ceea ce este ea în sine și în operele sale, cu amploarea și întinderea pe care le-a desfășurat actualul Vicar al lui Hristos.

Aceasta constituie caracterul special și dominant al prezentei enciclice.

Masoneria este detestabilă; este o crimă să fii mason: noi toți, catolicii, știam deja și predicam deja acest lucru.

Dar ce înseamnă a fi mason?

Care sunt doctrinele esențialmente masonice?

Până la ce punct a infectat masonismul societatea actuală?

Iată ceea ce ignorau un mare număr de oameni, chiar dintre cei buni; iată ceea ce mulți, chiar dintre catolicii sinceri, nu voiau să înțeleagă pe deplin; iată ceea ce pentru alții nu era decât o manie nebunească, o temă plictisitoare a convențiilor fanaticilor și intransigenților.

Astfel încât principalul efect al cuvântului pontifical a fost, de această dată, după ce a condamnat din nou secta, să o demascheze; după ce a dezaprobat-o, să o zugrăvească; atrăgând atenția lumii asupra masoneriei, să o atragă și asupra masonismului.

Înțeleasă astfel masoneria și după ce am studiat îndelung și cu atenție cuvântul lui Leon al XIII-lea, am intitulat această lucrare nu *Masoneria și Catolicismul*, ceea ce părea o formulă mai concretă, ci *Masonismul și Catolicismul*, titlu care îmbrățișează mai deplin întregul concept masonic; căci, după umila noastră părere, acesta este conceptul cel mai esențial, cel mai exact și cel mai firesc al enciclicei.

Totuși, poate că cineva va râde de distincția noastră, calificând-o drept suveran abstractă și metafizică, dacă nu arbitrară și copilărească. Îi vom dovedi că ea este, dimpotrivă, pur și simplu foarte practică, foarte ușor de înțeles și de o aplicare indispensabilă și imediată.

Masoneria este o asociație sau o sectă, până în zilele noastre aproape în întregime secretă, astăzi publică și oficială, și pretutindeni cunoscută, până și în stradă, aproape asemenea unei instituții legale. Ea își are organizarea, doctrina, procedeele, inițierile, adunările etc.

Masonii sunt aceia care s-au afiliat ei și care nu au renunțat la ea printr-o abjurare formală. Aceasta este, pe scurt, societatea numită masonerie. Pentru moment, ne este de ajuns să dăm despre ea o noțiune fundamentală.

Aici avem masoneria și masonii; dar aceasta nu este încă masonismul.

Masonismul este mai mult, și cu mult mai mult decât atât. Acesta este obiectivul principal și cel mai întins pe care îl vizează, după cum se poate vedea, enciclica *Humanum Genus*.

Masonismul este doctrina masonică pe care obișnuiesc să o susțină, să o profeseze și să o practice, și pe care o susțin, o profesează și o practică în realitate mulți dintre aceia care, materialmente, nu pot fi numiți masoni, fiindcă nu sunt materialmente înscriși în registrele masoneriei.

Masonismul este influența masonică în legi, în diplomație, în lecturi, în divertismente, în operele de binefacere, în învățământ și în toate sferele vieții sociale.

Se poate fi favorizator, complice și vinovat de toate acestea fără a fi în mod pozitiv afiliat lojilor sau fără a fi îmbrăcat șorțul masonic.

Pentru a ne face gândul mai limpede, vom recurge la mijlocul simplu și popular al comparațiilor. Lumina pe care fizicienii o numesc difuză și care luminează, în timpul zilei, locurile în care nu pătrund razele soarelui nu este, desigur, soarele însuși. Totuși, este lumina soarelui, deși nu este discul solar. Din el își trage toată frumusețea, strălucirea și influența binefăcătoare.

Așa este și cu masonismul: el este strălucirea, iradierea difuză a acelui focar întunecat de perversitate anticreștină care se numește masonerie. El își întinde influența mult mai departe decât aceasta din urmă; el otrăvește, corupe și ucide în chip

masonic chiar și un mare număr dintre aceia care ignoră existența masonilor și a masoneriei.

Efectul acestui masonism sau al acestei masonerii difuze, mult mai funest decât cel al masoneriei în sensul ei concret și material, este acea înspăimântătoare putere pe care o au astăzi lojile în lumea întreagă și pe care cu siguranță nu ar avea-o dacă masoneria nu ar putea conta decât pe concursul afiliaților ei oficiali și dacă nu ar fi ajutată și slujită de protecția mai eficace a unui foarte mare număr de masoni fără să știe, adică de catolici impregnați, uneori fără voie, alteori din vina lor, de masonismul cel mai rafinat.

Ni se pare că această distincție nu va mai părea de acum înainte atât de înaltă și atât de metafizică unora dintre cei pe care poate îi făcea să zâmbească la început. Ni se pare că încep să întrevadă, din felul nostru de a pune problema, scopul pe care îl urmărim. Din acest punct de vedere înalt, orizonturi întinse, imense, se desfășoară înaintea ochilor noștri.

Se va vedea deja cum, luând unul câte unul cuvintele Papei, și mai ales pe acelea care au drept scop să demascheze masoneria, punem, cu ajutorul lui Dumnezeu, degetul pe rană și găsim în acest admirabil document venit de la Roma diagnosticul întregului rău social din vremea de față.

Prima cauză și prima rădăcină a acestui rău este masoneria, al cărei efect cel mai general și cel mai teribil în consecințele sale este ceea ce am numit masonism. Această denumire vulgară și

uzuală, dată de asemenea ca autentică de Roma în alte documente, este — de ce să nu o spunem și noi la rândul nostru? — aceea de liberalism.

Vom vedea aceasta, cu ajutorul lui Dumnezeu, în capitolele următoare.

Distincția pe care am indicat-o marchează dinainte împărțirea firească a lucrării noastre: vom vorbi mai întâi despre masonerie considerată în obiectul ei material, sau despre sectă în particular, *in concreto* (în concret), și aceasta numai ca mod de construire a locului; în al doilea rând, și în chip principal, vom vorbi despre masonerie considerată în obiectul ei formal, *formaliter* (în mod formal), sau despre masonism și despre operele și influențele masonice în general.

Papa a deschis breșa prin care trebuie să trecem fără teamă și fără respect omenesc, noi toți cei care ne facem o glorie din a merge sub poruncile unui conducător atât de viteaz.

II - Despre existența în lumea actuală a acestui înspăimântător focar de anticreștinism care se numește masoneria

Primul lucru pe care îl face enciclica *Humanum Genus* cu privire la masonerie este de a-i afirma existența. Iar această afirmație pare vrednică de a fi semnalată, din pricina importanței sale capitale.

Tactica sectarilor, atunci când se simt atinși de o condamnare pontificală, este întotdeauna aceeași: mai întâi asigură, pe ton de glumă, că acea eroare sau acea sectă împotriva căreia este lansată anatema nu există, că acea erezie nu este decât un mit ivit în imaginația Papei; apoi ajung întotdeauna să distingă în doctrina dezaprobată un concept bun și unul rău, pretinzând că într-un anumit sens condamnarea este legitimă, dar nu într-un alt sens, care este tocmai acela care o motivează mai mult.

Arianismul și pelagianismul, care au fost ereziile cele mai formidabile; jansenismul și liberalismul, care au fost ereziile cele mai funeste ale vremurilor din urmă, au strălucit între toate prin dibăcia cu care au știut să se mențină ca pe un câmp

de bătălie vast și bine apărat, la adăpostul acestor subtilități diabolice.

Împotriva acestor subtilități întortocheate, care, mai mult decât orice altceva, le caracterizează perfidia nativă, Biserica a opus întotdeauna infailibilitatea învățăturii sale, nu numai în ceea ce privește doctrinele considerate din punct de vedere speculativ sau teoretic, ci și în raport cu existența lor practică, în ordinea faptelor, fie că ele se află expuse într-o carte, fie că sunt întrupate într-o sectă sau într-o instituție.

Astfel încât autoritatea decisivă a magisteriului pontifical se exercită nu numai asupra dogmei și asupra învățăturilor care i se opun, ci și asupra faptului dogmatic, adică asupra a ceea ce am putea numi realizarea sa practică în sfera socială.

Nu este deci de prisos faptul că Papa își începe foarte gravul document afirmând existența masoneriei.

Pentru puținul cât cunoaște cineva lumea mizerabilă în care trăim astăzi, această lume care, în pofida pretențiilor ei plictisitoare de lumină și civilizație, este uneori tot atât de nesăbuită, tot atât de înapoiată și, în multe privințe, mai credulă și mai ușor de înșelat decât dacă ar fi trăit acum trei veacuri; pentru puținul, repet, cât cunoaște cineva lumea nefericită cu care avem de trăit, va vedea că ceea ce se cuvenea înainte de toate era această afirmație solemnă și foarte autorizată.

De altfel, cu mai puțin de un an în urmă, vorbind cu un om considerabil, care se laudă că este savant și care este cu adevărat astfel într-o anumită ramură, am auzit cu tristețe căzând de pe buzele lui această afirmație magistrală: că francmasoneria este o himeră și că noi nu suntem mai mult decât niște copii de țâță, tremurând la vederea unei fantome, noi cei care, la orice ceas, ne ocupăm de masonerie.

Numeroși sunt, sau cel puțin au fost până astăzi, cei care au crezut că masoneria nu este în realitate decât o mașină de război inventată de oratorii sau jurnaliștii ultramontani.

Ei nu observă că această întreprindere prin care nu se vede nimic din masonerie este tocmai prima dintre vicleniile masonice, aceea pe care secta o întrebuințează cu cea mai mare ardoare și, fără îndoială, cu cel mai mare succes.

Pentru toți acești oameni, cuvântul foarte grav al Papei, care afirmă, în plinătatea autorității sale infailibile, că francmasoneria există și există cu adevărat, acest cuvânt pontifical a căzut ca o bombă în mijlocul negărilor lor nevinovate sau perfide.

Este deci sigur și demonstrat, nu numai prin mărturia faptelor, pe care numai orbii de bunăvoie au putut până astăzi să nu le vadă, ci încă într-un chip mult mai formal prin autoritatea dumnezeiască a Bisericii, că există o sectă numită masonerie sau francmasonerie.

Acesta este un fapt real, viu, palpitant, actual, asemenea celorlalte fapte care, în lumea exterioară și sensibilă, ne cheamă atenția.

Există o vastă asociație sau ligă, secretă până în vremurile din urmă, aproape publică și oficială astăzi, care numără cu miile, în fiecare națiune, centre secundare numite loji și ai cărei adepți sau afiliați se numără cu milioanele, așezați sub un steag comun, fără a ține seama de deosebirile de naționalitate sau de politică, și însuflețiți de aceeași ură împotriva lui Hristos și a Sfintei Sale Biserici.

După cum există, în plină zi și în lumina soarelui, o societate vizibilă, organizată, având-și conducătorii recunoscuți și acceptați, cu ierarhia ei; societate care se numește creștinism, fiindcă este într-un fel personificarea doctrinelor și poruncilor lui Hristos, nemuritorul ei întemeietor; tot astfel există o altă societate, care s-a născut și a crescut la adăpostul întunericului, organizată și ea și având-și ierarhia, supusă unor conducători înfricoșători și misterioși; societate care, fiind ca o personificare a tuturor urilor împotriva lui Hristos, poate foarte bine să se numească anticreștinismul organizat, sau mai bine Antihristul, și care, numai pentru motive de convenință strategică, nu poartă acest nume, ci pe acela de masonerie sau de francmasonerie.

O asemenea societate, formidabilă Biserică a Satanei, în opoziție directă și în luptă continuă cu Biserica lui Hristos, se află răspândită, asemenea veșnicei sale rivale, în toată lumea

cunoscută și lucrează din toate puterile pentru a-și întinde în fiecare zi hotarele incomensurabile.

Iar dorința ei este de a întemeia în toate țările și prin toate mijloacele o împărăție universală a Satanei în fața împărăției universale a lui Isus Hristos, Căruia Tatăl Său I-a dat drept moștenire toate veacurile și toate popoarele, deși, pentru scopuri cunoscute de nepătrunsa Sa providență, dar pe care noi le cunoaștem în parte, El a îngăduit ca această împărăție dumnezeiască să fie în luptă neîncetată cu împărăția Satanei până la ceasul triumfului deplin al lui Hristos la judecata universală.

Această societate infernală există, lucrează, conspiră, scrie, perorează, legiferează, guvernează, luptă, își întinde imperiul și poartă în sine însăși cheia celei mai mari părți a evenimentelor moderne.

Opera ei este această lume oficială așezată pretutindeni fie direct împotriva lui Dumnezeu, fie în chip rușinos, făcând abstracție de Dumnezeu, fie în chip fățarnic, voind ca Dumnezeu să împartă cu vrăjmașii Săi suverana Sa stăpânire.

Din centrele ei iese, ca insuflat de Satan, aproape tot ceea ce se predică și se învață popoarelor în opoziție cu ceea ce învață Sfânta Biserică Catolică, Apostolică și Romană.

Lumea, diavolul și trupul aveau deja, încă de la Adam, maxime, afecțiuni și procedee potrivnice adevărului;

masoneria a venit, în vremurile moderne, să dea tuturor acestor forțe individuale și, ca să spunem astfel, separate și dezunite, o funestă unitate de scop, de principiu și de procedee, a cărei perfecțiune și înțelepciune nu se înțeleg și nu se explică decât recunoscând că sunt diabolice.

Diavolul este rău, aceasta este sigur; dar el are o natură angelică, pe care, după învățătura teologiei, nici păcatul, nici pedeapsa ce i-a fost aplicată nu au distrus-o.

Care este întinderea materială și, prin aceasta, influența dezastruoasă a acestei Biserici anticreștine, odinioară foarte secretă și ascunsă, astăzi vizibilă, aparentă, preponderentă și domnind ca suverană?

Ne vom putea face o idee despre aceasta prin statistica și datele următoare, pe care le împrumutăm, în ceea ce privește Europa, de la un ziar autorizat și pe care îl credem bine informat:

Anglia. — Marea Lojă a Angliei, al cărei sediu se află la Londra, datează din 1717; ea are sub ordinele sale cifra enormă de 2.019 loji. O altă putere, de rit „antic și acceptat" pentru Anglia și Țara Galilor, poartă titlul de „Supremul Consiliu al gradului 33". Ea a fost stabilită în 1845 și numără 88 de capitole.

Scoția. — Marea Lojă scoțiană, al cărei sediu se află la Edinburgh, a fost întemeiată în 1738 și are sub ordinele sale

891 de loji. Supremul Consiliu al gradului 33 al ritului scoțian antic și acceptat numără 10 capitole.

Irlanda. — Marea Lojă a Irlandei, al cărei sediu se află la Dublin, are sub ordinele sale numărul foarte considerabil de 1.014 loji.

Danemarca. — Marea Lojă a Danemarcei, al cărei sediu se află la Copenhaga, a fost întemeiată în 1747 și are 10 loji sub ordinele sale.

Suedia și Norvegia. — Marea Lojă a acestor țări, al cărei sediu se află la Stockholm, a fost întemeiată în 1754 și are 33 de loji sub ordinele sale.

Belgia. — Marele Orient al Belgiei s-a stabilit la Bruxelles în 1832; el dispune de 24 de loji.

Olanda. — Marele Orient al Țărilor de Jos își are sediul la Haga; a fost întemeiat în 1756 și dispune de 79 de loji, care, în 1884, reuneau 2.185 de asociați.

Germania. — Germania septentrională posedă opt puteri masonice și cinci loji independente, cu un total de 42.496 de masoni activi.

Marea Lojă națională, loja-mamă, se află la Berlin și a fost întemeiată în 1774. Ea numără 113 loji, care reunesc 13.095 de afiliați.

Marea Lojă regională a Germaniei, al cărei sediu este de asemenea la Berlin, datează din 1774 și numără 107 loji, cu un total de 8.762 de asociați.

Marea Lojă Regală de York, al cărei sediu este tot la Berlin, a fost întemeiată în 1798; ea numără 61 de loji și 4.774 de membri.

Marea Lojă de Hamburg, care își are sediul în acest oraș, a fost întemeiată în 1740 și numără 31 de loji și 2.629 de afiliați.

Marea Lojă Eclectică de Frankfurt a fost întemeiată la 18 martie 1783 și numără 12 loji și 1.396 de membri.

Marea Lojă a Bavariei, „La Soare", a fost întemeiată la 21 ianuarie 1741 și numără 24 de loji și 1.701 membri.

Marea Lojă regională a Saxoniei, al cărei sediu se află la Dresda, a fost întemeiată în 1811 și numără 18 loji și 3.000 de membri.

Marea Lojă a Uniunii Masonice, care își are sediul la Darmstadt, a fost întemeiată în 1846; ea numără 9 loji și 896 de membri.

Franța. — Marele Orient al Franței își are reședința la Paris; a fost întemeiat în 1736 și ține sub obediența sa 66 de ateliere la Paris, 13 în departamentul Seine, 208 în celelalte departamente, 14 la Alger, 11 în colonii și 28 la națiunile străine.

În afară de Marele Orient, există la Paris:

1° Supremul Consiliu al ritului scoțian antic, acreditat pentru Franța și dependențele sale sau posesiunile din afara continentului;

2° Ordinul masonic oriental al Misraimului sau al Egiptului;

3° Marea Lojă simbolică scoțiană a Franței.

Luxemburg. — Consiliul suprem al Marelui Ducat de Luxemburg a fost stabilit în 1844 și numără două loji.

Ungaria. — Marele Orient al Ungariei își are reședința la Pesta; a fost întemeiat în 1871 și numără 15 loji. Marea Lojă a Ungariei, întemeiată în 1870, numără 24 de loji și 783 de membri.

Italia. — Marele Orient al Italiei, Supremul Consiliu, a fost întemeiat în 1861 și numără 150 de ateliere.

Spania. — Marele Orient național al Spaniei, marea lojă spaniolă, își are reședința la Madrid. A fost întemeiat la 15 ianuarie 1726 de lordul Warton; are sub ordinele sale 182 de loji. În plus, există un Suprem Consiliu al Masoneriei spaniole, întemeiat în 1868; el numără 216 loji și 3 capitole.

Portugalia. — Marele Orient de Lisabona și Supremul Consiliu al masoneriei portugheze, întemeiate în 1805, s-au unit în 1869; ele numără 114 loji.

Elveția. — Marea Lojă de la Berna, întemeiată în 1844, numără 74 de loji.

Pe scurt, reiese din această întunecată statistică faptul că există, numai în Europa, 5.486 de loji sau parohii ale acestei Biserici infernale. Spunem: „numai în Europa", căci trebuie remarcat că există un număr egal în celelalte ținuturi ale lumii cunoscute și mai ales în America, unde corupția masonică a pătruns într-un chip aparte.

III - Dacă masoneria are în realitate influența și puterea care i se presupun în lumea actuală

După ce a afirmat existența masoneriei împotriva celor care, sub un pretext oarecare, se străduiesc să facă să treacă drept un mit fantastic această întunecată conspirație împotriva lui Dumnezeu, Papa ajunge să formuleze asupra aceluiași subiect alte două afirmații foarte importante: mai întâi, formidabila ei influență socială actuală; în al doilea rând, caracterul vătămător și absolut anticreștin al acestei influențe sociale.

Acestea sunt două adevăruri pe care partizanii sectei infernale se încăpățânează să le întunece și să le acopere, acum când nu le mai este cu putință să-i nege existența materială.

„În răstimpul unui veac și jumătate, spune Papa, secta masonică a făcut progrese de necrezut. Întrebuințând în același timp îndrăzneala și viclenia, ea a invadat toate treptele ierarhiei sociale și începe să se bucure, în sânul statelor moderne, de o putere care echivalează aproape cu suveranitatea. Din această rapidă și formidabilă extindere au rezultat în mod necesar, pentru Biserică, pentru autoritatea principilor și pentru mântuirea publică, rele pe care predecesorii noștri le-au prevăzut cu multă vreme înainte.

Îndată, ne-am aflat în fața unor motive foarte grave de teamă pentru viitor, nu, desigur, pentru Biserică, ale cărei temelii sunt la adăpost de toate atacurile oamenilor, ci pentru statele în sânul cărora au dobândit o influență considerabilă atât această sectă a francmasonilor, cât și celelalte asociații asemănătoare, care concură la opera ei de distrugere sau îi slujesc drept sateliți."

Am tradus aici acest paragraf în întregimea sa, fiindcă, în austerul său laconism, el se numără printre cele mai grave ale acestui document atât de important. Știm în mod oficial prin el că francmasoneria nu este o asociație oarecare, o ligă de răufăcători de rând, o vizuină de oameni fără căpătâi, cum se spune în mod obișnuit, ci o asociație care a invadat toate treptele ierarhiei sociale.

Desigur, știam deja aceasta; dar astăzi suntem înștiințați în mod oficial.

Astfel, toate treptele ierarhiei sociale sunt infectate de această lepră: nu tocmai cutare sau cutare medii sociale, în care se găsește mai de obicei, cel puțin în aparență, o dispoziție mai mare spre orice fel de fărădelegi; nu grupurile cele mai avansate ale demagogiei moderne, acelea care formează avangarda și iscoadele ei; acelea care, fără niciun fel de deghizare, își vestesc cumplita dorință de a izgoni de pe pământ numele lui Dumnezeu și de a aboli, sub loviturile urii lor egalitare, orice distincție ierarhică, orice idee de autoritate.

Nu: masoneria, și cu atât mai mult masonismul, este o boală, un fel de filoxeră, care a atins toate treptele ierarhiei sociale, după cum spune textual Suveranul Pontif; și aceasta nu ca o afecțiune lipsită de gravitate, ca un rău cronic puțin primejdios, ci ca un rău care începe să dobândească, în sânul statelor moderne, o influență atât de preponderentă, încât echivalează într-un fel, potrivit cuvântului formal al Vicarului lui Isus Hristos, cu o adevărată suveranitate.

Drepte cerule! Iar noi, care atât de adesea ne-am văzut acoperiți de confuzie, aproape excomunicați, atunci când, cu rezerve mai mult sau mai puțin exprese, ne încumetam să exprimăm aceeași gândire, care a dezlănțuit împotriva noastră toate eforturile combinate ale societății actuale!

Noi, exagerați și fanatici, care am crezut întotdeauna că, din toate punctele de vedere, Masoneria pură, heterodoxia pură, erezia formală împotriva lui Dumnezeu, a Hristosului Său, a Bisericii Sale și a fiilor ei celor mai devotați erau principalele elemente constitutive ale acestei organizări moderne, care atrage spre pământ și este patronată în chip deschis și conștient de toți fiii lui Belial, pentru a face război lui Isus Hristos Domnul nostru!

Este adevărat că ne-am plecat cu respect înaintea afirmației supreme a Vicarului lui Isus Hristos, care ne asigură că această ciumă a infectat deja toate sferele ordinii sociale existente.

Să gravăm aceste învățături în memoria noastră și să nu îngăduim să iasă vreodată din ea. Să știm în ce mediu trăim, cu cine umblăm; să ne gândim la vrăjmașii împotriva cărora avem de luptat la orice ceas.

Suntem încleștați cu o contagiune care a invadat toate sferele ordinii sociale, cu un vrăjmaș care ne atinge cu cotul pretutindeni, cu o atmosferă care pătrunde în noi, ne atacă și răspândește peste tot otrava.

Ea ne combate pe față în piața publică și chiar în funcțiile oficiale, unde puterea ei merge pe picior de suveranitate.

Ea se ascunde cu viclenie și pătrunde până în căminul nostru domestic, dacă nu veghem cu o râvnă statornică și activă; ne pândește încă, asemenea aspidei ascunse sub flori, până și în operele de pietate; conspiră împotriva noastră prin mii de curse foarte iscusit întinse, pe care numai aceia le pot prevedea și evita care sunt în chip sfânt intransigenți.

Aceste cuvinte sunt solemne și cuprind un mare principiu de conduită, o importantă regulă practică pentru viața catolicului din epoca noastră. Ele ridică drept regulă principală de prudență, în modul nostru actual de viață și de luptă, mai ales față de puterile publice, ceea ce ne vom îngădui să numim un criteriu de neîncredere.

Da, ne hotărâm să scriem acest cuvânt fără ezitare, nu cu ușurință, ci după matură chibzuință.

La virtuțile fundamentale pe care, în toate timpurile, viteazul campion al adevărului a trebuit să le considere proprii condiției sale, trebuie adăugată astăzi aceasta, care este caracteristica epocii: o înțeleaptă și prudentă neîncredere față de tot ceea ce îl înconjoară.

Aceasta este evident, fiindcă tot ceea ce îl înconjoară este infectat, a suferit contagiunea, atingerea acestui virus masonic care a otrăvit toate treptele sau sferele ordinii sociale.

Cu ceva timp în urmă, acest sfat franc și loial ar fi fost taxat drept lipsă de caritate de către câțiva nefericiți care poate ignoră că tocmai acest cuvânt, „caritate", este acela pe care, de câțiva ani, avem obiceiul de a-l privi ca pe unul dintre cele care trebuie să inspire cea mai mare neîncredere.

Astăzi nu se va mai spune aceasta, fiindcă acest criteriu de neîncredere și de pesimism pe care îl proclamăm aici nu este întemeiat pe aprecierea noastră, ci pe cuvântul formal al Papei; cu atât mai mult cu cât aceeași sectă diabolică nu a găsit o mască mai potrivită pentru a se ascunde decât aceea a sfintei practici a carității, afectând să nu treacă drept nimic mai puțin decât o curată asociație de binefacere.

IV - Dar nu se spune oare pe aici, printre cei care pot fi bine informați, că masoneria este o simplă asociație de binefacere?

Firește: ceea ce dorește mai presus de toate secta masonică, acolo unde poate obține aceasta, este, după cum am spus, ca existența ei să fie negată sau pusă la îndoială. În aceasta, ea acționează potrivit instinctelor sale de sectă secretă. Acolo însă unde deznădăjduiește să reușească, se mulțumește să nu fie cunoscută, cel puțin așa cum este ea în realitate.

În acest scop, ceea ce caută înainte de toate este o mască lesnicioasă și simpatică, în care să se învăluie; și nu există una care să se preteze mai bine acestui joc decât aceea a caritații.

Mască lesnicioasă, am spus, căci nu este nimic mai ușor pentru o asociație decât să-și dea numele și aparențele unei asociații de caritate: vom vedea aceasta îndată.

Mască simpatică, am adăugat, precum sunt întotdeauna simpatice generozitatea și liberalitatea, oricare ar fi principiul și izvorul lor, după cum vom vedea de asemenea.

De aici rezultă că scopul masoneriei este să se arate binefăcătoare și filantropică. Prin aceasta dobândește două rezultate: mai întâi, ascunde celor simpli adevăratul ei caracter; în al doilea rând, atrage la sine, la adăpostul acestui aspect exterior de lucrare bună, pe aceia care nu privesc fondul lucrurilor și nu iau în seamă decât latura lor exterioară și aparentă.

Papa, în enciclica sa, face de asemenea dreptate acestei viclenii satanice.

Prin urmare, este masoneria, da sau nu, o asociație de binefacere?

Da și nu: vom da explicația acestui răspuns singular și, în aparență, contradictoriu.

Da, într-un anumit fel, masoneria este o asociație de binefacere, fiindcă, pentru a recruta adepți în număr mare și pentru a-i păstra uniți printr-o anumită solidaritate, dincolo de deosebirile de naționalitate și de rasă, ea nu a găsit un mijloc mai bun decât o protecție reciprocă universală, în virtutea căreia un afiliat, oriunde s-ar afla, este asistat de coasociații săi în nevoile sale, în relațiile sale, în obținerea unui post etc.

Astfel, în diferite împrejurări și în anumite ramuri ale administrațiilor sau serviciilor publice, titlul de mason este cea mai bună dintre recomandări pentru a ajunge să fii plasat în chip avantajos.

S-a citat de curând cazul unui tânăr foarte cumpătat, care aspira la un anumit post, la care putea pretinde pe bună dreptate. Acela căruia îi mărturisea dorința sa i-a răspuns simplu: „Vă este de ajuns, dragul meu prieten, să treceți pe la domnul X... și să vă dați numele la Lojă."

Tânărul, care era un catolic fervent, a declarat că nu va recurge la un mijloc pe care conștiința sa îl dezaproba.

„Haideți, nu vă purtați ca un copil, replică impertinentul interlocutor: veți găsi înscriși în registrele Lojei o lungă listă de personaje care sunt tot atât de catolice ca dumneavoastră și care nu s-au lăsat oprite de un asemenea scrupul. Astăzi, nu prea se ajunge la avere decât pe această cale."

Într-adevăr, așa trebuie să fie în cele mai multe cazuri, cu excepția câtorva rare și foarte onorabile excepții. Și se înțelege ușor că lucrurile nu pot fi prea mult altfel.

Statul modern este constituit într-un chip esențialmente masonic, principalii săi reprezentanți sunt masoni, iar astăzi lucrul public este organizat și stabilit în așa fel încât aproape totul depinde aici de influența statului, care este cel mai înalt grad de absolutism ce se poate imagina: rezultă ca o

consecință riguroasă că totul, sau aproape totul, este astăzi subordonat, în carierele publice, influenței directe sau indirecte a masoneriei.

Iar masoneria ar fi foarte nesăbuită dacă nu ar întoarce în folosul său această putere colosală de care se bucură în statele moderne. Or, masoneria este nelegiuită, dar nu îi lipsește abilitatea; după cum Lucifer, inspiratorul ei ascuns, nu este nesăbuit, ci dimpotrivă, extrem de abil, cu toate că este cu totul pervers.

De aici vine că, în distribuirea posturilor și a sarcinilor sau funcțiilor publice, se vede adeseori mâna puternică a masoneriei ridicând pe cine voiește și oprind deopotrivă, după placul ei, cutare sau cutare înaintare.

Aceasta explică pe deplin fenomenul anumitor ridicări și al anumitor căderi în dizgrație.

În gradele armatei, masoneria ajută meritul personal; ea poate de asemenea să-l suplinească, dacă dorește.

În concursurile literare și în alcătuirea listelor acestor concursuri, nu este neverosimil ca ea să facă să se încline mai mult sau mai puțin balanța și să se îndoaie conștiința.

În comerț și navigație, ea mijlocește relațiile care sunt de o importanță capitală pentru succes.

În războaie, ea deschide locurile, înlesnește comunicarea planurilor și confidențele și uneori, folosind alte proiectile decât aurul, obține victorii uimitoare.

În litere, ea procură pe neașteptate un succes fabulos unor drame, romane, lucrări științifice care, fără ea, ar fi rămas în obscuritate, după cum înăbușă sub criminala conspirație a tăcerii opera celui mai sublim geniu care nu consimte să accepte odioasa pecete a sectei.

La adăpostul imenselor resurse pe care le oferă astăzi jurnalismul și asocierea, masoneria poate ajunge, în anumite puncte date, să monopolizeze în așa fel funcțiile sociale și însăși opinia publică, încât ajunge să pună pe oricine nu se supune stăpânirii sale în imposibilitatea de a-și face vreun loc oarecare în viața socială.

Astfel se vede împlinindu-se literalmente ceea ce Apocalipsa a profețit despre domnia acelei fiare simbolice care desemnează, după toți interpreții, puterea anticreștină a vremurilor de pe urmă.

„Ea va obține, se spune, ca nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât cel care poartă pe frunte semnul sau pecetea fiarei ori cifra numelui ei."

La realizarea acestui scop tinde neîncetat masoneria în viața modernă; și cine se îndoiește că ea l-a realizat deja în mare parte?

Astfel, într-un scop de unire sau de asociere a intereselor individuale, care converg toate către interesul general al sectei, ea se transformă într-o societate de ajutor reciproc pentru afiliații săi.

Și în același timp în care această capcană o ajută să câștige și să păstreze acești afiliați, îi slujește și pentru a acoperi cu o mantie de onoare contrabanda propagandei sale.

Aici se găsește rațiunea întrebării noastre sau, mai bine zis, a răspunsului nostru afirmativ și negativ.

Masoneria este o asociație în chip vătămător binefăcătoare, în măsura în care lucrează, prin ajutorul pe care membrii săi și-l acordă reciproc, să se extindă și să-și exercite influența dezastruoasă asupra mașinăriei sociale, al cărei resort cel mai puternic este astăzi.

Ea nu este o asociație de binefacere, dacă prin aceasta se înțelege, așa cum trebuie, o asociație consacrată exercitării carității, pentru scopuri curat și propriu-zis caritabile, atât în favoarea trupului, cât și în favoarea sufletului celui care este obiectul ei, și fără a-și limita asistența la cercul celor care sunt deja afiliați sau pe care se dorește a-i câștiga pentru asociație.

V - Confirmare, cu ajutorul unei observații foarte potrivite împrejurării, a celor spuse în paragraful precedent

Că masoneria nu este o asociație de binefacere și de caritate, așa cum afirmă afiliații și patronii ei, este un punct a cărui demonstrație și convingere se dobândește cu ajutorul unui singur argument, în fața căruia toate celelalte devin inutile și căruia îi este cu neputință să i se dea un răspuns satisfăcător și rațional.

Iată acest argument:

Masoneria se bucură, pentru păcatele noastre, de o preponderență și de o influență considerabile în lumea modernă oficială și extraoficială.

În multe privințe, Papa a spus-o, puterea ei ocultă echivalează într-un fel cu suveranitatea. Vom exprima aceeași gândire în termeni mai puțin acoperiți.

Foarte adesea, masoneria a ajuns să se substituie complet vechii influențe sociale de care se bucura catolicismul în vremuri mai bune.

Da, așa este; și masonii să nu se laude nicidecum cu un asemenea triumf.

Într-un mare număr de sfere ale societății noastre, masonismul posedă astăzi pe deplin toată influența și toată acțiunea de care se bucura, în alte epoci, Biserica Catolică.

Dar aici intrăm pe deplin în argumentația noastră.

Când, în veacurile preponderenței sale sociale, influența catolică domina lumea, ea lăsa pretutindeni monumente însemnate ale spiritului său cu adevărat umanitar și caritabil.

Să nu vină adversarii noștri să ne arunce aici în față banalele lor acuzații de întuneric și obscurantism. Aceasta este scrisă în istorie, iar toată retorica lor va fi neputincioasă să o șteargă de acolo.

Când Biserica își exercita în lume preponderența spre binele acestei lumi înseși, nu exista nevoie de care ea să nu se intereseze, lacrimă pe care să nu o șteargă, amărăciune pe care

să nu o îndulcească, suferință fizică sau morală asupra căreia să nu-și întindă mâna maternă.

Grandioasele apeducte, confortabilele stațiuni termale, vastele circuri, superbe arcuri de triumf, inventate de păgânism, pot fi mai strălucitoare, deși sunt adeseori stropite cu sânge; spitalele, orfelinatele, azilurile de pelerinaj, institutele pentru răscumpărarea captivilor nu au fost întemeiate, susținute și slujite decât de catolicism și în catolicism.

Nu există colț de pământ unde creștinismul să fi dominat fără să se vadă acolo dovezi limpezi și de necombătut ale acestui adevăr.

Cele o mie de asociații pe care le-a inspirat în acest scop, ordinele religioase pe care le-a întemeiat în acest scop, harurile spirituale prin care a însuflețit și încurajat toate acestea, eroii binefacerii publice pe care i-a canonizat: toate acestea sunt cunoscute și umplu glorioasele noastre anale.

Chiar și astăzi, săracă, disprețuită, persecutată, despuiată în lumea întreagă, Sfânta Biserică a lui Dumnezeu găsește în fondul inepuizabil al imensei sale caritați o mie de resurse și mijloace pentru a veni în ajutorul și a mângâia neamul omenesc.

Instituțiile sale vechi se mențin în toată vigoarea lor; în fiecare zi se văd ivindu-se altele noi sub lucrarea credinței generoase care trăiește în ea.

Nu este încă o jumătate de veac de când a întemeiat Micile Surori ale Săracilor; iar acești îngeri pământești au deschis deja aziluri pentru bătrâni în lumea întreagă.

Cu și mai puțin timp în urmă, un om al lui Dumnezeu, don Bosco, își întemeia Atelierele Saleziene, unde deja mai mult de o sută de mii de tineri lucrători sunt ocupați și astfel smulși propagandei socialiste prin râvna neobositului întemeietor.

Se anunța, cu câteva zile în urmă, întemeierea la Grenoble a „Micilor Surori ale Lucrătorului", care își vor deschide neîncetat casele în mijlocul fumului de huilă al uzinelor noastre, pentru a le dezinfecta de acel alt fum infernal care asfixiază atât de adesea sufletul sărmanului muncitor.

Iată minunile pe care le-a născut, le naște și le va mai produce încă, în favoarea vrăjmașilor și persecutorilor săi, această Biserică a lui Dumnezeu, defăimată, sărăcită și atacată din toate părțile!

Ce face, la rândul ei, în favoarea săracilor și a celor părăsiți, francmasoneria atotputernică și triumfătoare?

Unde sunt operele pe care le-a întemeiat, instituțiile pe care le-a creat, Frații și Surorile pe care i-a trimis la moarte în zilele lugubre ale epidemiilor, cei părăsiți pe care îi întreține, copiii pe care îi adună, femeile pierdute pe care le reabilitează, bătrânii pe care îi mângâie, infirmii pe care îi asistă, morții pe care îi îngroapă?

Unde sunt vastele sale ospicii, spațioasele sale aziluri, orfelinatele și leprozeriile sale, școlile sale de arte și meserii, refugiile sale?

În zadar le căutăm în statisticile contemporane: cadrele oficiale întocmite de guverne nu le pomenesc nicăieri.

Masoneria nu a făcut deci nimic?

O, da: a făcut, sau mai bine zis a desfăcut, multe lucruri.

Ea s-a folosit, cu o furie extremă, ani și ani de-a rândul, pentru a dărâma toate instituțiile noastre, pentru a distruge toate operele noastre.

Prin legile de dezamortizare, care sunt legile ei, a răpit Bisericii tot ceea ce evlavia credincioșilor acumulase în mâinile ei în favoarea săracilor.

Prin legile ostile congregațiilor, care sunt tot legile ei, a îndepărtat, în Franța, chiar sora de caritate de la patul muribundului.

Prin alte o mie de viclenii și procedee, care sunt de asemenea opera ei, a reușit să paralizeze pretutindeni acțiunea noastră, să micșoreze influența noastră, să-l îndepărteze pe sărac de preot, să-l smulgă, prin solidariști, care sunt de asemenea una dintre invențiile ei, din mâinile milostivirii dumnezeiești în ceasul suprem al morții și să-l lipsească de onorurile înmormântării creștine după decesul său.

Ah! Da, până într-atât este binefăcătoare, filantropică și umanitară masoneria!

Să întrebăm aceasta luxoasele monumente pe care le-a ridicat pe locul vechilor mănăstiri, spre plăcerea domnilor ei de împrumut; să întrebăm aceasta superba trăsură trasă de cai viguroși, pe care își etalează respectabila persoană acel mason filantrop care s-a îmbogățit cu bunurile așezămintelor de binefacere; să întrebăm aceasta pe acei demagogi transformați în proprietari opulenți, cu bunurile spitalelor vândute la licitație.

Să se mai pună apoi la îndoială întrebarea dacă masoneria este sau nu o asociație de binefacere, ea care a știut atât de bine să tragă folos, pentru sine și pentru adepții ei, din bunurile săracilor și ale Bisericii!

VI - Despre masonerie considerată din punct de vedere doctrinal, sau despre masonism, obiectul principal al acestei broșuri

După scurtele articole consacrate oferirii unei slabe idei despre secta masonică din punct de vedere material, ni se pare că a venit momentul să vorbim despre ea din punct de vedere doctrinal sau formal, care este adevăratul obiect al lucrării de față, cele precedente nefiind decât preliminarul sau prologul.

Este evident, într-adevăr, după cum am spus la început, că, pentru noi și pentru orice catolic care vede limpede lucrurile, așa cum le vede Papa, ceea ce constituie adevărata gravitate a acestui subiect nu este gruparea unui număr mai mult sau mai puțin considerabil de oameni, înarmați cu șorțuri, eșarfe și

echere, care se complac să facă, în anumite zile date, o mascaradă mai mult sau mai puțin estetică și bufonă.

Care este numărul acestor oameni? Care este organizarea lor? Care sunt gradele, sărbătorile și ceremoniile lor?

Aceasta este o cercetare care ar cere mai mult de o sută de volume și care a pierdut astăzi o mare parte din interesul ei, de când masoneria a încetat să-și țină misterele învăluite în umbră sau în semiîntuneric.

Cititorii noștri pot deci, asupra acestui punct, să recurgă la vreunul dintre autorii care au scris despre această materie.

Subiectul care solicită acum atenția noastră este mai puțin cunoscut.

Masonismul este ceva mai mult decât masoneria: este un cuvânt, cum s-ar spune în limbajul școlii, care are o semnificație mai întinsă; este un concept mai general, mai larg, de o cuprindere mai vastă.

Masonismul este doctrina masoneriei, este spiritul ei, influența ei; este acea atmosferă care se întinde în toate sensurile și ajunge să infecteze cu otrava sa lumea întreagă și să facă numeroase victime chiar și printre cei care nu sunt masoni.

Masonismul este un ansamblu de principii, de maxime, de teorii, de procedee, de aplicații, care au reușit să formeze un curent ce târăște lumea modernă, după ce a scos-o cu totul, cel

puțin în partea ei oficială, de pe vechea cale pe care i-o trasaseră Dumnezeu și Biserica.

Masonismul este acel lucru care face ca un creștin ferm, și care va voi să persevereze în fermitatea sa, să pară astăzi un prodigiu, un fenomen, o singularitate exotică, în contrast cu tot ceea ce îl înconjoară.

Masonismul, în sfârșit, este, cu puține deosebiri, ceea ce oamenii lumii de la ora actuală vor găsi natural și acceptabil, ba chiar, vai!, și numeroși catolici obligați în conștiință să raționeze după alte principii.

Și ei îl judecă natural și acceptabil fiindcă și-au format, adeseori fără să se gândească, un criteriu masonic în locul unui criteriu catolic: ei văd, apreciază, judecă, hotărăsc, acționează după principiile masonice; și fac toate acestea fără să fie masoni și poate convinși că detestă foarte cordial masoneria.

Acesta este caracterul cel mai înspăimântător al epocii actuale: ignoranța completă a adevăratei lor situații, în care trăiesc un mare număr de oameni catolici în felul lor, în care Revoluția își găsește auxiliarii cei mai activi și cei mai puternici.

Acesta este triumful cu adevărat satanic pe care masoneria își propune să-l obțină și pe care, să o spunem deschis, l-a obținut deja în mare parte.

După ce a exclus din lumea socială chipul lui Hristos, pe care predica creștină îl întipărise acolo, și l-a înlocuit cu chipul

Satanei, fără ca lumea să pară a fi observat această schimbare, ea a înlocuit catolicismul, care este sufletul societății, cu masonismul, fără ca nepăsarea prevăzătoare a oamenilor să le fi îngăduit să constate îndată diferența care există între spiritul ce însuflețește astăzi trupul social și acela care îl însuflețea în alte vremuri.

Iată de ce dăm masonismului o atât de mare importanță mai presus de masonerie.

Aceasta din urmă a fost instrumentul de care s-au slujit pentru a dărâma vechiul edificiu al cărui încoronare era crucea și pentru a clădi noul edificiu, care nu voiește să afișeze semne creștine.

Instrumentul își pierde importanța atunci când acest edificiu este construit.

De altfel, masoneria, atingându-și deja scopul social, începe să lase deoparte acest aparat ceremonial de care se înconjurase până aici și de care nu mai are nevoie de acum înainte pentru a-și împlini misiunea infernală.

Atât de mult, încât nu ne-am mira, dacă lucrurile continuă să meargă înainte, să o vedem într-o zi declarând închiderea tuturor lojilor.

La ce vor mai folosi ele, într-adevăr, când întreaga lume oficială nu va mai fi decât o imensă lojă?

Astfel, pe bună dreptate se poate spune, până la un anumit punct, că masoneria are astăzi mai puțină importanță decât acum un veac.

Aceasta este firesc: masonismul domnind pretutindeni ca suveran, masoneria trebuie să renunțe la propaganda sa, care și-a pierdut principala rațiune de a fi.

Masonismul domină astăzi totul.

În fața lui, în mijlocul acestor ruine pe care le-a îngrămădit, nu mai rămâne în picioare decât Catolicismul.

Masonismul și Catolicismul sunt adevăratele elemente esențial opuse în cumplita luptă actuală: iată de ce am sintetizat, am rezumat în două cuvinte întregul plan al lucrării noastre de față.

Vom vedea deci, luându-l drept călăuză pe Papa, ce este masonismul, care sunt aplicațiile practice în care se reflectă inspirația sa satanică privitoare la societatea actuală și care sunt punctele principale asupra cărora se află în dezacord cu doctrina catolică.

VII - Conceptul intrinsec al masoneriei sub raport doctrinal, sau conceptul esențial al întregii doctrine masonice

Masoneria nu este numai o societate care are adepți; ea este încă și un simbol de doctrine pe care adepții ei se străduiesc să le facă să prevaleze cu orice preț în sfera socială.

Acestor doctrine masonice, miilor de influențe care încearcă să le facă să prevaleze, aplicării variate care se face acestor doctrine în viața publică și, în zilele noastre, până și în viața privată, le dăm numele de masonism.

Care este deci, ne vom întreba acum, conceptul, ideea fundamentală a masonismului?

Papa răspunde, în magistrala sa enciclică *Humanum Genus*, în acești termeni, care precizează și definesc limpede întreaga chestiune:

„Francmasonii își propun, și toate eforturile lor tind către acest scop, să distrugă în întregime toată disciplina religioasă și socială născută din instituțiile creștine și să-i substituie o alta, adaptată ideilor lor, ale cărei principii și legi fundamentale să fie scoase din naturalism."

Potrivit termenilor acestei definiții, masonismul nu este deci decât naturalismul.

Ce este naturalismul?

Acest cuvânt poartă în sine însuși semnificația sa, iar etimologia lui oferă definiția sa cea mai limpede.

Naturalismul este negarea sau, cel puțin, excluderea ordinii supranaturale creștine.

Naturalismul este deci un anticreștinism complet și desăvârșit.

Să intrăm aici în câteva explicații.

Toată ordinea creștină este întemeiată pe dogma căderii originare a omului și pe aceea a reabilitării lui prin Întruparea Fiului unic al lui Dumnezeu.

Omul natural este deci omul păcatului, care nu are niciun mijloc nici pentru a fi în chip cuvenit bun pe pământ, nici

pentru a ajunge la scopul său din urmă la ieșirea din această viață.

Pentru a fi în chip cuvenit bun și pentru a-și dobândi scopul din urmă, omul trebuie să fie nu omul natural care a căzut, ci omul supranaturalizat, pe care Isus Hristos l-a ridicat și îl susține prin harul Său.

Pentru a vorbi mai limpede, astăzi nu îi este de ajuns omului să fie omul creației; el trebuie să fie, pe deasupra, omul răscumpărării.

Existența omului nu îi dă întreaga lui desăvârșire; mai trebuie încă să fie creștin.

Pe principiile adevărului veșnic, presimțite odinioară chiar de filosofia omenească, dar puse în lumină numai de revelația dumnezeiască, este întemeiat catolicismul, și din aceleași principii își trage el în chip logic toate consecințele.

Naturalismul pornește de la principii radical opuse.

După el, omul nu a căzut și, prin urmare, nu are nevoie de reabilitare.

Dacă a existat un Dumnezeu creator, naturalismul nu este prea sigur de aceasta; dar, în schimb, știe cu certitudine că nu a existat un Răscumpărător.

Isus Hristos a fost deci un simplu om, iar Biserica este o pură înșelăciune.

Ființa rațională este desăvârșită și, pentru a ajunge la toate scopurile sale, chiar la scopul său din urmă, nu are nevoie de niciun ajutor care să fie în afara cunoașterii și a puterii naturalismului.

Omul are deci în sine însuși toate mijloacele proprii pentru a dobândi aceste scopuri, iar ele îi sunt în chip absolut suficiente; el știe tot ceea ce îi este necesar să știe, fiindcă rațiunea sa este în toată integritatea ei; el observă tot ceea ce i se cuvine, fiindcă voința sa nu a fost slăbită; el biruie toate rezistențele pe care apetitul sau patima le opun legii morale, fiindcă liberul său arbitru nu a suferit nicio atingere.

Și precum omul își este întru totul suficient lui însuși, tot astfel și societatea își este de asemenea suficientă, deoarece, în rațiunea sa, ea este desăvârșit luminată și posedă omnisciența; în voința sa, este desăvârșit sănătoasă și nu are nicio înclinare spre rău; în liberul său arbitru, nu are nicidecum a se împotrivi relelor înclinații și instinctelor perverse.

Așadar, jos cu toată această ordine supranaturală pe care creștinismul o proclamă drept un auxiliar indispensabil al naturii neputincioase și căzute!

Să nu se mai vorbească despre Isus Hristos considerat ca autorul, păstrătorul și desăvârșitorul acestei ordini

supranaturale; despre organizarea specială a supranaturalismului, care se numește Biserica Catolică; și, în sfârșit, despre acea ființă supremă, misterioasă, care se numește Dumnezeu și care este ultima negație logică a naturalismului.

Iată, schițat ușor în trăsăturile sale principale, acest sistem anticreștin, ale cărui temelii absurde se pot deosebi acum cu ușurință de la prima vedere.

Chiar făcând abstracție de ceea ce învață revelația lui Isus Hristos, sprijinită pe toate puternicele sale motive de credibilitate, ideea pe care și-o face naturalismul despre om și despre societate este o idee vădit falsă.

După el, omul este desăvârșit, societatea este desăvârșită; ele găsesc în ele însele tot ceea ce le este necesar și nu au nevoie de nimic care să le fie superior.

Aceasta este o eroare grosolană, împotriva căreia protestează experiența și bunul-simț al tuturor veacurilor.

Omul este slab, orb, mizerabil; prin sine însuși este înclinat spre rău, liberul său arbitru este neîncetat în luptă cu instinctele perverse, cărora nu le-ar rezista fără harul lui Dumnezeu.

El are deci nevoie de o lumină superioară pentru a cunoaşte, de o putere superioară pentru a acționa, de un ajutor superior pentru a nu fi neîncetat învins.

El nu este o ființă desăvârșită; este o jalnică ruină a ceva ce a avut odinioară desăvârșirea sa și care, de atunci, a avut nevoie să fie restaurată cu mare preț.

El se naște plângând și nu poate fi bun decât luptând și biruindu-se pe sine însuși; ba mai mult, chiar pentru a muri bine, îi trebuie cineva care să-i vină în ajutor.

Iar societatea?

Societatea, reunire de oameni, este, ca orice colecție, de aceeași natură cu părțile sale: este nedesăvârșită, căzută, înclinată spre rău, nu izbutește să trăiască decât datorită reprimării și frâului pe care și-l impune; ceea ce este, în sine, semnul unei foarte mici desăvârșiri.

Iată deci cum, întemeiat pe aceste baze mincinoase, naturalismul întreg este o pură minciună.

Și totuși, naturalismul sau masonismul este marele sistem teoretic și practic al lumii actuale!

VIII - Conceptul intrinsec și fundamental al masonismului și opoziția sa esențială față de catolicism sunt puse într-o lumină mai mare

Masonismul nu se deosebește de naturalism; iar naturalismul, după cum am văzut în paragraful precedent, este negarea căderii originare a omului, a reabilitării sale prin Isus Hristos și, în consecință, a drepturilor individuale și sociale ale Acestuia asupra creaturii pe care a răscumpărat-o.

Masonismul nu este deci, așa cum cred unii, ateismul pur, deși, printr-o consecință logică, duce până acolo; nu este de asemenea nici demagogia, nici socialismul, deși, prin panta sa firească, duce în mod infailibil societatea la aceste extreme.

Nu este nimic din toate acestea.

Masonismul se străduiește să se mențină în sfera locuită de conservatorii onești și înțelepți în felul lor: el voiește ca societatea să se sprijine pe fundamentele sale; este partizan al ordinii, al echității, al respectului reciproc al claselor și al intereselor; numai că voiește toate acestea fără Isus Hristos, fără creștinism, cu totul în afara atmosferei creștine.

Aceasta este o problemă grea, ba mai mult, insolubilă, fiindcă, de când revelația creștină s-a împlinit, este cu neputință să te sustragi ei fără a cădea în abisul celei mai înspăimântătoare anarhii individuale și sociale.

Lucrurile nu mai sunt astăzi ceea ce erau înainte de venirea lui Isus Hristos.

Societatea sau indivizii care nu au fost creștini se pot menține foarte bine într-o anumită stare de onestitate naturală, ale cărei rare exemple ni le oferă istoria; dar societatea sau indivizii care L-au cunoscut pe Hristos și apoi L-au renegat nu pot, printr-o dreaptă pedeapsă a Cerului și în virtutea legilor inflexibile ale logicii, să evite căderea în adâncimile profunde ale celei mai abjecte impietăți, ale celui mai respingător satanism.

Aceasta este ceea ce învață istoria și ceea ce demonstrează experiența fiecărei zile.

Iar rațiunea este ușor de înțeles.

Cel care nu L-a cunoscut pe Isus Hristos și care nu are nicio idee despre revelația Sa poate să nu fie creștin; ceea ce este un rău considerabil, dar nu cel mai rău dintre toate relele.

Dar a-L fi cunoscut pe Hristos și revelația Sa și a apostazia apoi nu este nimic mai puțin decât anticreștinismul deliberat și voluntar.

Între aceste două stări există aceeași diferență ca între simpla ignoranță a unui adevăr și războiul deschis și declarat împotriva aceluiași adevăr.

Aceasta este astăzi situația masoneriei sau, mai bine zis, a masonismului.

Obiectivul său este organizarea unei ordini sociale fără Hristos; dar, prin forța împrejurărilor, se vede în obligația de a organiza o ordine socială împotriva lui Hristos.

Ar voi pur și simplu o societate necreștină, asemenea anumitor popoare ale antichității; dar ajunge, prin aceasta însăși, la o societate anticreștină sau satanică.

Pentru a vorbi mai limpede, naturalismul a putut odinioară să nu fie altceva decât absența mai mult sau mai puțin vinovată a supranaturalismului; astăzi, prin forța lucrurilor, naturalismul nu poate fi decât anticreștinismul.

Papa, în celebra sa enciclică *Humanum Genus*, parcurge diversele sfere ale ordinii sociale în care masonismul, astăzi

dominant, lasă să se vadă mai limpede influența sa naturalistă sau anticreștină.

Pe urmele sale și în lumina doctelor sale învățături, nădăjduim să punem aceste adevăruri la îndemâna celor care nu au discutat niciodată despre aceste materii, reducându-le la punctele următoare:

Religia,

Statul,

Familia,

Proprietatea,

Educația,

Învățământul științific,

Binefacerea,

Literele și artele,

Plăcerile.

Acestea sunt tot atâtea probleme în care se manifestă astăzi în chip deschis opoziția care există între criteriul masonic și criteriul creștin și a căror simplă indicare presupune un program de studii care ar comporta nu numai câteva capitole scurte ale unei reviste populare, ci volume și volume.

Oricum ar fi, socotim totuși că, arătând cum, asupra fiecăruia dintre aceste puncte, da-ul masonic este întotdeauna nu-ul creștin, și reciproc, vom lămuri pentru un mare număr dintre cititorii noștri îndoielile pe care le-ar putea avea cu privire la universalitatea și preponderența masonismului în epoca noastră; și ei vor vedea cât de adevărat este ceea ce spuneam de curând, anume că un foarte mare număr de persoane care cred poate cu bună-credință că detestă cordial masonismul și masoneria gândesc, vorbesc, hotărăsc și acționează masonicește.

Aceasta este o observație pe care nu vom osteni niciodată să o repetăm și pe care răbdarea și bunătatea extremă a binevoitorilor noștri cititori ne vor îngădui să o mai amintim uneori: căci, să nu se îndoiască de aceasta, aici se află taina relelor noastre prezente și a formidabilei asupriri pe care o exercită asupra noastră tiranica masonerie.

IX - Despre opoziția radicală care există între masonism și catolicism în modul de a aprecia conceptul religiei

De acum înainte vom parcurge unul câte unul principalele puncte asupra cărora se manifestă contradicția esențială care există între soluția catolică și soluția masonică.

Acesta este mijlocul cel mai practic de a arăta, chiar și acelora care sunt cel mai puțin versați în acest gen de studii, cât de adânc este abisul care desparte masonismul de catolicism și, pe deasupra, tot ceea ce este formalmente masonic într-un mare număr dintre ideile pe care le profesează astăzi, fără cel mai mic scrupul, unii oameni care nu voiesc totuși mai puțin să treacă drept cinstiți creștini.

Prima problemă care se oferă inteligenței omenești este aceea a religiei, sau mai bine zis această problemă le cuprinde pe toate celelalte.

Dar voim să vorbim aici numai despre religie în ceea ce are ea obligatoriu pentru omul care o cunoaște; și se înțelege că, vorbind despre religie, nu avem în vedere decât singura adevărată, religia catolică, apostolică și romană.

Acestea fiind stabilite, vom vedea că da-ul și nu-ul contradictorii ale criteriului masonic și ale criteriului catolic își au chiar aici punctul de plecare.

Masonismul susține că religia este o chestiune pur individuală și care privește forul interior al fiecăruia; că omul este liber să-L slujească și să-L adore pe Dumnezeu în felul care i se va părea cel mai bun și că nimeni nu poate fi obligat sau constrâns de altul să practice cutare sau cutare acte de religie.

Aceasta este temelia pe care masonismul își stabilește teoria libertății absolute a cultelor, care este pentru el primul dintre pretinsele drepturi ale omului, cel mai sacru și cel mai inviolabil dintre drepturi.

De altfel, toate legislațiile moderne, inspirându-se din acest criteriu masonic, au înscris în primul rând acest drept fundamental, care a fost împodobit cu numele sonor și pompos de libertate de conștiință.

Catolicismul susține, dimpotrivă, că această libertate de conștiință nu există; că revelația lui Hristos Isus este obligatorie pentru indivizi ca și pentru națiuni; că omul liber nu are dreptul de a trăi în afara credinței sau de a profesa

opinii care îi sunt potrivnice, fără a face act de slăbiciune și fără a se face vrednic de dispreț; că, dacă omul trebuie să aibă neîncetat sentimente de caritate și de compătimire față de cel care se înșală cu bună-credință, el trebuie totuși să fie sever față de cel care profesează în chip sistematic eroarea; că, în societățile creștine care voiesc să trăiască și să se guverneze creștinește, este logic ca atacurile împotriva credinței să fie pasibile de pedepse, precum ar fi orice atac împotriva unei alte instituții fundamentale oarecare a acelei societăți; și că, prin aceasta însăși, în aceste societăți, nu se poate stabili drept bază a legislației libertatea de conștiință, ci cel mult se poate consemna faptul unei toleranțe mai mult sau mai puțin largi, acolo — să se observe bine, pentru Dumnezeu! — unde, în virtutea unor împrejurări antecedente sau concomitente, se află deja stabilit și înrădăcinat faptul unei diversități mai mult sau mai puțin considerabile de opinii în materie de religie.

Dar acest fapt, atunci când există cu adevărat, nu poate fi niciodată sancționat ca un drept, și cu atât mai puțin propus oficial ca un progres; dimpotrivă, trebuie să ne străduim a-i aduce leac și a-l face să dispară, precum s-ar face pentru orice altă calamitate socială.

Religia, după catolicism, nu este nicidecum o relație liberă între om și Dumnezeu, o relație pe care fiecare să o poată regla și determina după placul său.

Altminteri, ar trebui privite ca perfect legitime și plăcute lui Dumnezeu toate necurățiile, obscenitățile și prostituțiile prin

care erau cinstiți Venus și Adonis în templele Ciprului; toate cruzimile jertfelor omenești pe care vechii gali le aduceau lui Teutates; cumplitele ospețe, la care era servită carnea prizonierilor, pe care irochezii le celebrau în cinstea falsei lor divinități; imolarea bătrânilor părinți pe care o prescria masageților o absurdă pietate filială; sacrificarea văduvei pe rugul soțului, după cum o cere ceremonialul funeraliilor în India; sau hecatombele înspăimântătoare prin care monarhul sângeros al Dahomeyului își solemnizează sărbătorile.

Dacă este îngăduit și drept ca omul să cinstească Divinitatea după bunul său plac, aceste monstruozități trebuie privite ca îngăduite, drepte și plăcute Cerului, iar cel care ia parte la ele nu merită mai multă pedeapsă decât acela care predică falsa Biblie sau care practică minunile și vrăjile spiritismului.

Iar masonismul fie trebuie să admită ca logice toate aceste absurdități, fie să convină, printr-o consecință riguroasă și rațională, că nu există altă manieră legitimă de a-L cinsti pe Dumnezeu decât aceea prin care El voiește să fie cinstit; și că, Dumnezeu Tatăl binevoind să-L trimită pe Fiul Său unic în lume pentru a învăța, prin pildele și doctrina Sa, acest mijloc unic prin care voiește să fie slujit și cinstit, ar fi revoltă împotriva lui Dumnezeu și împotriva Hristosului Său a recurge la alte mijloace sau a învăța că omul este liber să-și așeze criteriul religios, oricare ar fi el, în fața criteriului revelat de Fiul lui Dumnezeu; mai ales după ce Acesta din urmă a pecetluit Evanghelia Sa prin aceste cuvinte formale, exprese și decisive, care distrug în chip absolut orice pretenție a libertății

omenești asupra acestui punct: „Cel care va crede și va fi botezat va fi mântuit; iar cel care nu va crede va fi osândit” (*Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur*).

Să vadă deci ale cui ecouri sunt toate aceste nenorocite victime ale iluziei care susține astăzi absurda și înșelătoarea teorie masonică după care religia este o chestiune liberă și pur interioară, iar fiecare este stăpân să-L slujească și să-L cinstească pe Dumnezeu în felul său.

Este inutil să se remarce că aceia care pretind astfel să-L slujească și să-L cinstească pe Dumnezeu în mod liber au obiceiul de a nu-L sluji și a nu-L cinsti în niciun fel și de a nu-și aminti nicidecum de existența lui Dumnezeu.

Dacă se pretinde că nimeni altul decât Dumnezeu nu poate judeca actele interioare care nu se produc în niciun fel în afară, atunci se spune adevărul, dar un adevăr de la Palice: căci, dacă aceste fapte sunt pur interne și nu se produc nicidecum în afară, ele sunt absolut ascunse, iar atunci este limpede că nu cad și nici nu pot cădea sub nicio altă jurisdicție decât jurisdicția directă a aceluiași Dumnezeu, singurul care vede cele ascunse.

Din acest motiv și în acest sens se spune că Biserica însăși nu poate judeca actele pur interioare; dar aceasta nu înseamnă că asemenea acte sunt libere.

Dumnezeu le poate judeca și le judecă într-adevăr într-un chip înfricoșător; iar Biserica le poate impune reguli, și reguli severe, deși nu-i aparține propriu-zis să-l judece altundeva decât la tribunalul milostivirii pe credinciosul care vine să se acuze.

X - Un alt punct asupra căruia masonismul și catolicismul sunt radical opuse unul altuia este modul de a considera Statul civil

Dacă există o opoziție radicală între masonism și catolicism în felul lor de a aprecia raporturile directe ale omului cu Dumnezeu, ceea ce constituie problema religioasă, opoziția lor nu este mai puțin radicală în felul de a exprima ideea pe care și-o fac despre Statul civil, ceea ce este un alt punct de asemenea important.

Statul, pentru masonism, este independent, suveran, fără alt frâu sau supunere decât propriile sale legi, care nu pot emana dintr-o altă autoritate decât a sa.

Statul, vorbind masonicește, este principiul a tot ceea ce constituie viața socială, izvorul autorității, autorul dreptului, institutorul familiei, fundamentul proprietății, unicul

conducător al învățământului: într-un cuvânt, este, într-un fel, un Dumnezeu.

Statul, potrivit expresiei paradoxale și istorice a lui Rousseau, este principiul tuturor insanităților liberale moderne; el este ca rezultanta voințelor tuturor cetățenilor și, prin urmare, în entitatea sa atotputernică, reprezintă dreptul foarte liber al tuturor și arată, prin mijlocirea sufragiului universal, care este voința liberă a membrilor săi.

Iar ceea ce majoritatea voturilor declară bun este bun; ceea ce declară adevărat este adevărat; și nu există, nici în cer, nici pe pământ, nicio regulă superioară acesteia; iar hotărârile ei sunt fără apel.

De aici rezultă, în practică, faptul că această independență absolută a Statului se transformă, pentru toți cei care sunt sub dependența sa, într-o servitute dintre cele mai odioase și mai degradante.

Dumnezeul-Stat, în posesia unor asemenea atribuții, este un despot înspăimântător, care dictează cu o brutalitate fără seamăn legile sale capricioase și le impune după bunul său plac, fără altă forță sau prestigiu decât acela pe care i-l dau biciul și sabia pe care le agită deasupra mulțimii abrutizate.

De aici, prin efectul unei reacții firești a demnității omenești, există ca o consecință, în popor, o revoltă continuă împotriva acestui gen de autoritate omenească devenită odioasă, iar de

pe toate buzele scapă spontan această celebră exclamație a unui poet: „Cine l-a constituit pe om judecător al omului?"

Căci, într-adevăr, dacă acela care trebuie să-mi poruncească și să mă judece în această viață nu-mi poruncește și nu mă judecă în virtutea unui principiu care să ne fie superior și lui și mie, în virtutea cărui drept îmi poruncește și mă judecă acest om? Căci nu poate fi numai pentru faptul brutal că este mai puternic decât mine.

Acesta este fundamentul teoriei masonice despre drepturile Statului și îndatoririle cetățeanului.

Să examinăm acum învățătura catolică asupra aceluiași subiect.

Catolicismul învață că omul a fost creat de Dumnezeu pentru a trăi în societate și, prin acest mijloc, pentru a-și dobândi scopul veșnic.

Organizarea socială nu este deci rezultatul unui pact sau al unei convenții între membrii societății, după cum a pretins în mod fals Rousseau, ci este efectul voinței lui Dumnezeu, Care l-a creat pe om pentru acest scop și nu pentru altul.

Societatea este deci de drept divin în scopul și în principiul ei.

Și, aceasta fiind așa, bazele ei fundamentale, dintre care prima este autoritatea, sunt de asemenea de drept divin.

Astfel, orice autoritate legitimă este de drept divin.

Cei care își bat joc de dreptul divin presupun în mod fals că catolicismul nu îl recunoaște decât ca aureola sacră a regalității.

Nimic nu este mai fals.

Pentru Biserică, orice autoritate legitimă este de drept divin, fie că această autoritate este regală, aristocratică, democratică sau mixtă.

Pentru Biserică, acela care poruncește legitim nu poruncește niciodată nici în numele său, nici în numele poporului; el poruncește întotdeauna în numele lui Dumnezeu, singurul Care poate autoriza un om să poruncească unui alt om, egalul său.

De aici rezultă, ca o consecință a acestei învățături dumnezeiești, că acela care poruncește, oricine ar fi, nu este, în această prerogativă a poruncii, nimic altceva decât slujitorul sau reprezentantul lui Dumnezeu, „slujitorul lui Dumnezeu spre bine" (*Dei minister in bonum*), cum spune Sfântul Pavel, și că nu poate porunci legitim urmându-și dispoziția sau capriciul, ci urmând legile dreptei rațiuni și ale revelației, stabilite mai dinainte.

De aici mai rezultă că acela care guvernează trebuie să fie cel dintâi supus legilor pe care este însărcinat să le aplice, presupunând, la rigoare, că nu el însuși a făcut aceste legi, ci că nu are decât să le promulge și să prescrie observarea lor,

considerându-le ca o simplă aplicare practică a unei alte legi mai înalte, al cărei prim și mai credincios vasal se recunoaște.

Și astfel, în același timp în care caracterul autorității este ridicat, dobândind în acest fel o reflectare dumnezeiască, ascultarea este deopotrivă ridicată și înnobilată, fiindcă rezultă în cele din urmă că ea se aduce nu capriciului omului, ci unei porunci emanate de la Dumnezeu.

Învățătura Bisericii asupra acestor adevăruri de drept public creștin este atât de formală, încât, dacă un legiuitor sau guvernant poruncește nu după legea lui Dumnezeu, ci după capriciul sau bunul său plac, ea îngăduie să i se dea numele de tiran și voiește ca, dacă prescrie ceva opus legii lui Dumnezeu, să nu fim nicidecum obligați să-i ascultăm porunca.

Astfel doctrina catolică garantează cu o egală înțelepciune atât drepturile autorității, cât și pe cele ale libertății, și rezolvă prin aceasta însăși problema complicată a relațiilor dintre conducător și supuși, problemă pe care constituțiile masonice moderne se străduiesc în zadar să o rezolve de atâția ani și pe care nu izbutesc decât să o încurce în fiecare zi mai mult.

Discursă deci și vorbesc ca masoni, nu ca niște catolici, aceia care spun că trebuie plecat capul înaintea oricărei porunci arbitrare a Statului, chiar în pofida drepturilor conștiinței creștine; aceia care profesează principiul nesăbuit al suveranității naționale și cealaltă insanitate că toate puterile emană de la națiune; și acea altă stupiditate care pretinde că

regele și parlamentul pot totul, în afară de a face dintr-un bărbat o femeie.

Discursă și vorbesc masonicește aceia care, în cazurile îndoielnice, în fața unei legi unice și vexatorii, cred că ies din încurcătură spunând: „Este o lege a Statului", ca și cum, după aceasta, nu ar mai fi nimic de examinat.

Știm că, împotriva acestei teorii absorbante a Statului-Dumnezeu, s-a imaginat de curând un sistem de contragreutate, întemeiat pe teoria drepturilor individuale ale cetățeanului, drepturi imprescriptibile și care scapă acțiunii legii.

Dar, întrucât baza acestor pretinse drepturi individuale nu este alta decât purul raționalism, fără altă lege sau regulă superioară decât voința omului care trebuie să le exercite, rezultă, în sens invers, același inconvenient.

Cu această strălucită teorie s-ar vedea substituindu-se despotismului guvernamental anarhia populară, care este, la urma urmei, despotismul mulțimilor, sfârșind întotdeauna în asuprirea minorității și a celor mai vrednici de către mulțime și de către cei mai îndrăzneți.

Și toate acestea, pentru a nu admite în societatea civilă un moderator dumnezeiesc, o lege superioară omului, un principiu supranatural!

Toate acestea pentru că se voiește întemeierea societății pe naturalism, emanație infernală a masoneriei!

XI - Cum diferă masonismul și catolicismul în ceea ce privește constituirea familiei

Opoziția nu este mai puțin evidentă între doctrinele pe care le profesează masonismul și catolicismul privitor la constituirea familiei.

Nu putea fi altfel, dat fiind că familia este elementul social prin excelență și că tocmai acestui element, mai mult decât oricărui altuia, trebuia să i se aplice de către Biserică criteriul supranatural, iar de către masonerie criteriul naturalist sau secularizator.

Masoneria învață că actul constitutiv al familiei, care este căsătoria, nu are absolut nimic de-a face cu Dumnezeu și cu religia.

Omul, spune ea, se unește cu femeia fiindcă comunitatea de natură îi cheamă la această unire, ale cărei condiții nu trebuie reglementate de nicio lege dumnezeiască.

Dar, cum aceasta este prea grosolan bestial pentru a fi acceptată fără protest de către neamul omenesc, care, cu toate acestea, se recunoaște superior întrucâtva câinilor și cailor, masoneria a inventat, pentru a colora și a face mai puțin respingătoare aceste uniri fără intervenția lui Dumnezeu, o anumită sancțiune falsă, care este pe cât posibil o imitație a adevărului și pe care a împodobit-o cu numele de căsătorie civilă.

Astfel, nu mai este Dumnezeu, ci Statul cel care își atribuie dreptul de a sancționa unirea legală a celor două sexe, de a-i prescrie și de a-i determina condițiile.

Absurditatea unei asemenea uniri este atât de evidentă, încât este de ajuns să fie expusă pentru ca și cel mai orb să o priceapă.

Despuiind căsătoria de sancțiunea ei dumnezeiască și supranaturală, nu îi mai rămâne decât o sancțiune omenească, care, oricât de respectabilă ar fi presupusă, nu va înceta să fie întotdeauna omenească, să purceadă de la rege sau de la parlament, ori de la amândoi deodată.

Legea omenească nu poate deci să dea acestui contract al căsătoriei o forță mai mare decât aceea pe care o dă celorlalte contracte civile pe care le autorizează și le instituie.

Ei bine! În celelalte contracte, legea nu poate impune altă obligație decât aceea pe care contractanții voiesc să și-o

impună; și chiar fiecare dintre ei poate adăuga contractului condițiile, restricțiile sau rezervele pe care le stipulează de acord cu cealaltă parte contractantă.

Căsătoria rămâne deci redusă la condițiile unui contract oarecare sau, mai bine zis, ale unui simplu trafic, potrivit unei expresii nu lipsite de grație a unui scriitor ingenios.

Iar acest trafic, căruia părțile interesate sunt libere să-i adauge și să-i retragă condițiile pe care le dictează libera lor voință, nu este, în consecință, nici mai mult, nici mai puțin decât anularea completă a legii conjugale, o adevărată abolire a căsătoriei.

Și masonizanții să nu obiecteze că tocmai pentru conservarea acestei legături a fost stabilită legea; că nicio unire nu are efecte civile și sancțiune garantate prin atâtea formalități legale ca sus-numita căsătorie civilă.

Observație zadarnică! Și, mai întâi, este un capriciu despotic al legii sau al Statului a voi să intervină, în numele omului singur, într-un contract ca acesta, impunându-i legi atât de absolute, atunci când lasă toate celelalte contracte la libera și suverana dispoziție a contractanților.

Logica este mai puternică în om decât un articol de lege; iar atunci când acest articol este ilogic și inconsecvent, din acea clipă legea își pierde forța și autoritatea în gândirea acelora chiar care trebuie să o respecte.

Astfel, în cazul de față, legea va prescrie, de pildă, foarte oportun, foarte rațional, că un bărbat nu se poate căsători decât cu o femeie, că această unire va fi indisolubilă și, pe deasupra, că ea nu se poate contracta cu cutare sau cutare grade de rudenie.

Totuși, întrucât ea nu va prescrie aceasta în virtutea unui principiu superior, a unei legi dumnezeiești, ci fiindcă i s-a părut bine să acționeze astfel legiuitorului monarhic sau democratic, adică judecății unui om, pe loc un cetățean oarecare, om tot atât de bine ca acela care a edictat această lege, va spune:

„Să vedem! Dacă două femei consimt să trăiască, în același timp, cu mine într-o căsătorie cinstită, nu pot oare să o facă? Și dacă una sau mai multe femei contractează această unire cu mine, iar noi convenim între noi trei că acest contract nu va fi valabil decât pentru un timp, rezervându-ne dreptul de a-l reînnoi sau de a-l desface în fiecare an, sau la fiecare cinci ani, sau în fiecare lună, sau în fiecare clipă, de ce nu am putea-o face? Și dacă voim să contractăm această unire cu verii noștri, cu nepoții noștri, cu unchii noștri și chiar cu frații noștri, cine ne poate împiedica? În ce sunt lezate drepturile altuia? Ce lege generală este răsturnată prin aceasta? Nu s-au văzut oare, la începutul lumii, asemenea uniri contractându-se în mod necesar între rudele cele mai apropiate? Poligamia nu a fost oare, la diferite popoare, o lege generală? Și, la urma urmei, pentru ca aceste lucruri să fie cu putință, nu este de ajuns ca cei interesați să le voiască, fără prejudiciu pentru terți? Dacă

intervenția lui Dumnezeu în contractul conjugal este privită ca inutilă, de ce să te înfățișezi înaintea primarului sau a judecătorului? Dacă mariajul este o pură funcție omenească, îi este de ajuns bărbatului și femeii să se folosească de dreptul lor omenesc respectiv pentru a fi uniți de acum înainte."

Astfel poate raționa orice cetățean împotriva legii masonice; iar legea masonică nu poate răspunde nimic acestei argumentări, care este de simplu bun-simț.

Dar chiar dacă legea omenească ar găsi în sine destulă forță morală și un drept suficient pentru a da o sancțiune cuvenită unui act atât de grav precum cel despre care este vorba aici, este sigur că astăzi legea omenească, tocmai fiindcă s-a lipsit de fundamentul ei, care este legea lui Dumnezeu, nu este ea însăși sigură de ceea ce va prescrie mâine, poate în opoziție cu ceea ce prescrie actualmente.

Să ne explicăm gândirea.

Votul unui parlament a statornicit astăzi că bărbatul și femeia sunt căsătoriți legitim numai prin formalitatea declarației lor înaintea primarului sau a judecătorului: astfel încât aceasta este astăzi căsătoria, fiindcă un vot al parlamentului a hotărât-o astfel.

Prin urmare, nu va mai fi la fel mâine, dacă mâine un nou vot al parlamentului hotărăște altfel.

Astfel, formalitatea augustă a legăturii conjugale, baza familiei, va depinde întotdeauna de o majoritate de deputați care vor fi statornicit că mariajul trebuie considerat ca stabilit în cutare sau cutare fel.

Această majoritate va putea decreta că legătura care unește bărbatul și femeia nu este individuală, ci că poligamia sau poliandria sunt permise, și aceasta va fi legea, dacă ea decide astfel; va putea vota că contractul matrimonial este temporar și nu mai este perpetuu, iar această lege va depinde de votul lor; va putea statornici că soții vor putea divorța la cererea celor doi soți sau a unuia dintre ei, după cum tocmai au făcut revoluționarii francezi, și aceasta va fi legea, prin faptul votului lor.

Și, în virtutea criteriului raționalist sau masonic, jurisprudența cea mai scrupuloasă nu va putea să le opună nimic.

Să se constate deci dacă este sau nu sigur că pretinsa instituție a căsătoriei civile atrage radical cu sine distrugerea oricărei adevărate căsătorii și nu este altceva decât o mască sub care ea se ascunde pentru moment, pentru a împiedica poporul neexperimentat să vadă unde se voiește a fi condus.

Este oare necesar să punem aici în opoziție cu învățătura rușinoasă a masoneriei asupra căsătoriei doctrina Bisericii Catolice asupra aceluiași subiect?

Nicidecum: toți cititorii noștri o cunosc îndeajuns.

Biserica Catolică învață instituirea dumnezeiască a căsătoriei, considerată fie în creștinism, fie în afara lui.

În afara creștinismului, înainte de apariția lui și în țările unde nu a strălucit încă lumina sa dumnezeiască, bărbatul și femeia se unesc nu în virtutea unui drept pe care li-l conferă Statul sau a formalităților prescrise de legea civilă, ci în virtutea unui principiu de ordin superior stabilit de Dumnezeu la începutul lumii, când a spus: „Omul va lăsa pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de soția sa, și cei doi vor fi într-un singur trup."

Astfel, prin legea naturală, numai voința contractanților constituie înaintea lui Dumnezeu căsătoria; cel mult, autoritatea tatălui de familie intervine pentru a binecuvânta și a sancționa această unire.

În religiile pozitive, chiar în mijlocul celor mai mari extravaganțe, tot religia este cea care se prezintă pentru a autoriza și a consacra căsătoria.

Hristos a ridicat-o la demnitatea de sacrament și a declarat că ea este simbolul unirii mistice care există între El și Biserica Sa; iar după ce a ridicat-o astfel, a lăsat Bisericii Sale grija de a-i determina regulile și circumstanțele și de a-i garanta unitatea și perpetuitatea, sustrăgând aceste legi capriciului nestatornic al oamenilor și instabilității legilor omenești, adeseori tot atât de capricioase ca oamenii din care emană.

Să ni se spună acum dacă masonismul și catolicismul nu sunt într-o opoziție radicală privitor la aprecierea lor respectivă asupra căsătoriei; să ni se spună încă care dintre cele două asigură mai bine scopurile sublime ale căsătoriei, onoarea femeii și prerogativele demnității omenești!

XII - Despre opoziția radicală care există între masonism și catolicism în modul lor de a considera drepturile puterii părintești

Masonismul mai învață monstruozități și mai enorme privitoare la familie; și nu se mulțumește să le învețe, ci le pune în practică.

Aceasta este o consecință a felului său de a organiza numai civil această instituție fundamentală și a principiului absurd care a prevalat și potrivit căruia familia este o creație a legii civile, de la care își primește și existența, și forța.

Masonismul face un pas mai departe: afirmă că toate drepturile care se nasc din căsătorie nu sunt, după el, decât o creație a Statului și sunt supuse numai Statului.

De aici rezultă că primul și principalul dintre aceste drepturi familiale, acela cunoscut sub numele de putere părintească, nu aparține părinților decât în virtutea unei presupuse concesiuni a legii civile și în forma și după măsura pe care îi place acesteia să le acorde.

De aici se naște de asemenea dreptul pe care și-l arogă Statul masonic asupra educației, pe care o împodobește pompos cu numele de educație obligatorie și care este unul dintre punctele esențiale ale programului pe care masoneria îl anunță și îl pregătește pentru viitor.

Astfel, tatăl și mama, după acest sistem înspăimântător, dând viață copiilor, exercită nu o funcție naturală, ci o funcție socială, și nu au acești copii decât pe seama Statului, care este într-un fel suzeranul lor; iar copiii aparțin Statului înainte de a aparține părinților lor, și Statul are jurisdicție asupra lor înaintea părinților lor.

Acesta este un despotism înspăimântător, grosolan, care transformă familiile în simple centre de creștere pentru folosul acestui tiran feroce, stăpân al întregii tinereți: despotism brutal și inuman, care s-a dat totuși drept o nouă dogmă regeneratoare a omenirii în epoca Revoluției franceze și care, de atunci, a fost, într-un chip mai mult sau mai puțin disimulat, fundamentul obligatoriu al tuturor legislațiilor inspirate de masonerie.

Și totuși aceste principii sunt false, monstruos de false, contrare oricărui drept pozitiv și natural.

Familia nu este o creație a Statului; dimpotrivă, s-ar putea spune cu mult mai multă rațiune că Statul este o creație, o amplificare a familiei, fiindcă nu se concepe Statul fără familii deja existente, grupate sau mărite pentru a-l constitui.

Drepturile familiei nu vin deci dintr-o concesiune a Statului și nu Statul îi conferă tatălui autoritatea sa părintească; cel mult, el o recunoaște și îi reglementează exercitarea.

Este deci o minciună, și o minciună grosolană, a spune că pruncii aparțin Statului înainte de a aparține părinților sau că aceștia le dau viață pentru Stat și că acesta poate dispune de ei după placul voinței și bunului său plac.

În consecință, principiul pe care se întemeiază educația obligatorie este mincinos: Statul nu-l poate obliga pe tată să-și educe fiul în cutare sau cutare fel, nici să-l împiedice să-l educe după voia sa și după regulile și condițiile pe care i le impune conștiința, în acord cu o altă lege mai înaltă.

Este deci o tiranie contra naturii, inumană, antisocială și antireligioasă a pretinde să se impună popoarelor acest fel de a considera instituția domestică în principiul și în drepturile sale esențiale.

Nu astfel o înțelege Biserica; dimpotrivă, ea, care este acuzată că asuprește toate libertățile, este, în aceasta ca și în toate celelalte, păzitoarea zeloasă a drepturilor adevăratei libertăți.

Ea învață că tații au fii care le vin de la Dumnezeu, Care i-a făcut tați numai în scopul foarte nobil de a-I procura Lui Însuși noi slujitori și noi moștenitori ai cerului Său, și în scopul de asemenea de a da patriei cetățeni buni și cinstiți.

Biserica recunoaște în tată și în mamă dreptul și datoria de a-și crește fiii pentru acest scop suprem; dar este atât de geloasă de drepturile libertății naturale, încât, dacă un tată și o mamă nu aparțin prin botez jurisdicției sale, ea se socotește împiedicată să intervină în educația copilului până când acesta va fi la vârsta de a acționa și de a se pronunța potrivit propriei sale conștiințe.

Astfel este sever interzis a boteza copiii necredincioșilor împotriva voinței părinților lor, exceptând cazul în care unul dintre aceștia, cel puțin, este supus al Bisericii prin botez.

Biserica privește ca un atentat împotriva dreptului natural educarea unui copil minor în religia creștină împotriva voinței exprese a tatălui și a mamei sale nebotezați.

Iar mai târziu, când fiul a ajuns la majorat, Biserica nu îl admite la profesiunea religioasă fără permisiunea părinților săi, câtă vreme aceștia au nevoie de fiul lor pentru a-și acoperi trebuințele; și numai în cazul în care refuzul părinților ar fi

absolut nerațional și fără temei, fiindcă această necesitate nu există, fiul major este admis de Biserică să îmbrățișeze starea religioasă fără permisiunea părinților săi.

Cu ce delicatețe respectă Biserica toate drepturile naturale!

Ea le respectă infinit mai mult decât naturalismul, care nu este decât contrafacerea adevăratului drept natural, după cum liberalismul este contrafacerea adevăratei libertăți, iar raționalismul contrafacerea a tot ceea ce este cu adevărat rațional.

Totuși, o, orbire! Legislațiile care s-au inspirat din acest principiu creștin sunt numite tiranice și asupritoare ale demnității omenești; sunt acuzate că violează drepturile naturii, că profanează căminul domestic.

Iar cele, dimpotrivă, pe care secta masonică le inspiră din materialismul ei grosolan, sunt proclamate libere, nobile, patriotice, potrivite pentru a-l înălța pe cetățean.

Astfel se ajunge direct la acea condiție ignominioasă și abjectă a familiei, în care fiii nu sunt decât lucrul națiunii, carne de tun la dispoziția conducătorului suprem, dacă acesta se angajează în întreprinderi militare care îi vor face numele odios; o materie pentru oficine, dacă nu spiritul militar, ci spiritul de birocrație domină în națiune.

Acolo ne conduce cu pași de uriaș masoneria, pe măsură ce suflul ei infernal reușește să ne smulgă de la Biserică.

Ea îl emancipează pe om, este adevărat, dar smulgându-l din sânul și din brațele unei mame foarte duioase; și pentru a-l supune, legat de mâini și de picioare, regimului nuielei, singurul sceptru care poate conveni pentru a guverna o societate căzută într-o atât de profundă abjecție.

XIII - Cât de esențial diferă între ele masonismul și catolicismul în principiile lor asupra proprietății

Proprietatea este una dintre celelalte instituții fundamentale ale societății care au suferit acțiunea distrugătoare a masonismului.

Trebuia să fie în mod logic astfel: odată noțiunea familiei distrusă sau considerabil alterată, aceea a proprietății, care are atât de multă asemănare cu ea, trebuia mai devreme sau mai târziu să aibă o soartă analogă.

Astfel, conceptul masonic al proprietății, conform cu ceea ce am văzut despre căsătorie, nu este nici mai mult, nici mai puțin decât distrugerea proprietății.

Masonismul consideră proprietatea nu ca pe un drept natural al omului, drept anterior condiției sale de cetățean, ci ca pe o

creație a dreptului civil și, prin urmare, subordonată întru totul dispozițiilor arbitrare ale Dumnezeului-Stat.

Astfel am văzut Statul, pentru motive de pură convenienţă personală, declarând nulă proprietatea sacră aparținând unei comunități, proprietate care se sprijină totuși pe drepturi egale cu acelea ale proprietății seculare și private; și, după cum face legi pentru proprietate și repartizează sarcinile, tot astfel îi reglementează folosința și transmiterea, până într-atât încât proprietarul a sfârșit prin a nu mai fi aproape altceva decât administratorul bunurilor sale sau un fel de arendaș privilegiat.

Toate acestea decurg din falsa noțiune pe care o avem despre acest adevăr, cel mai delicat după căsătorie.

Statul constituit masonicește ajunge, deși nu o spune limpede, să se considere stăpânul absolut al tuturor bunurilor cetățenilor, după cum se consideră stăpânul tuturor fiilor lor.

Cu acest principiu, el anulează dreptul sacru al proprietății, după bunul său plac, precum a distrus dreptul Bisericii și al comunităților prin dezamortizare; face imposibilă libera folosire a acestei proprietăți, folosire care este esențială, prin legile de dezagregare; pentru motivele cele mai futile, îl spoliază pe cetățean împotriva voinței sale, după cum se vede adeseori astăzi, prin facultatea atât de larg acordată a exproprierii forțate; fără a mai vorbi de lipsa de ceremonie cu care tratează, după cum am remarcat, chestiunile moștenirilor și ale transmiterilor de proprietăți.

Astfel, Statul masonic, fără a profesa deschis socialismul, pe care îl lasă, nu în fond, ci în formă și în nume, demagogilor străzii și ai cluburilor; fără a profesa, spun, deschis socialismul, Statul masonic este, în spiritul său, în scopurile sale și în multe dintre procedeele sale, perfect socialist.

Atât de mult, încât dacă socialismul pur și fără văl ar reuși într-o zi să prevaleze practic, nu ar avea nimic de inventat pentru a-și implanta teoriile înspăimântătoare; i-ar fi de ajuns să generalizeze principiile pe care criteriul masonic și liberal le-a stabilit mai înainte și să deducă din ele toate consecințele logice și toate aplicațiile.

Doctrina catolicismului asupra proprietății este în contradicție absolută cu toate acestea.

Catolicismul recunoaște proprietatea ca pe un drept natural și inerent personalității omenești.

După catolicism, omul este proprietar precum este sociabil, precum este om, prin natură, adică prin voința expresă a lui Dumnezeu.

Astfel, anterior tuturor legislațiilor civile, omul era deja proprietar; nimeni nu putea, de pildă, să-l despoaie de produsul vânătorii sale, sau de rodul pomului pe care îl sădise, sau de lucrarea mâinilor sale.

Legislațiile civile nu pot deci despuia arbitrar pe nimeni de proprietatea sa; ele nu pot face altceva decât să-i garanteze și

să-i reglementeze exercitarea, pentru ca cetățeanul să se bucure de bunul său fără prejudiciu pentru altul.

Dar ele nu pot sfâșia titlurile sale sacre și inviolabile, precum s-a făcut în veacul nostru prin atâtea legi nedrepte, care nu sunt, considerate după principiile moralei și ale dreptului, decât acte de tâlhărie legală.

Și acestei noțiuni foarte înalte a proprietății, care face din ea, ca și din autoritate și familie, nu o creație a omului, ci o instituție dumnezeiască; acestei noțiuni a proprietății de drept divin, opusă acelei noțiuni mincinoase a proprietății de drept omenesc, catolicismul i-a adăugat sancțiunea celei de-a șaptea porunci a Decalogului, care este mai puțin interzicerea furtului decât o nouă consacrare a dreptului de proprietate.

Această poruncă apără furtul și rapina nu numai particularilor, ci și Statelor și guvernelor; și sprijinindu-se pe ea, Vechiul Testament blestemă amintirea acelei regine Izabela care a pus stăpânire pe modesta vie a sărmanului Nabot, iar Biserica ne oferă în istoria episcopilor săi marea figură a Sfântului Ioan Gură de Aur, înfățișându-se cu curaj înaintea împărătesei Eudoxia pentru a cere restituirea câtorva monede unei văduve nenorocite, căreia acea maiestate imperială i le furase.

Astfel înțelege Biserica dreptul de proprietate și porunca a șaptea.

Proprietatea de drept omenesc sau de pură instituție civilă, așa cum o înțelege și o practică masonismul, este de ajuns să o indicăm aici, este expusă, în ceea ce privește siguranța sa legală, aceloraşi riscuri și primejdii pe care le-am menționat în altă parte vorbind despre căsătorie.

Dacă proprietatea este o pură creație a dreptului pozitiv omenesc, ea este supusă, asemenea acestuia, variațiilor și vicisitudinilor care pot proveni dintr-o schimbare de legislație.

Și cum legislația se va schimba odată cu puterea legislativă, atunci când, prin vreuna dintre acele lovituri ale Revoluției destul de probabile astăzi, țara se va fi lăsat să i se impună o cameră legislativă compusă din elemente socialiste, formând o majoritate parlamentară, această cameră va putea vota pur și simplu abolirea proprietății, sau reorganizarea ei după idealul colectivismului, sau pur și simplu împărțirea ei egală între toți cetățenii, conform sistemului admis în mod comun de partizanii teoriei socialiste.

O cameră legal constituită poate emite un asemenea vot, și nimeni nu va putea legal nici să o împiedice, nici să o blameze; și nu există jurisprudență în lume, date fiind principiile masonice, care să poată taxa acest vot drept absurditate; dimpotrivă, ea trebuie să-l recunoască drept perfect logic, mai ales dacă o asemenea cameră socialistă amintește, în considerentele sau în preliminariile viitoarei sale legi, că o asemenea abolire a proprietății nu este un lucru nou,

ci că a fost deja pusă în practică, cu câțiva ani în urmă, împotriva Bisericii, sub numele de dezamortizare, și că, datorită ei, se văd figurând ca proprietari un mare număr dintre aceia care sunt astăzi deținătorii acestor bunuri.

Îl întreb pe jurisconsultul cel mai viclean: ce se poate reproșa unei asemenea legi, admițând teoriile masonice?

Nefericiții pe care i-a despuiat vor putea să o califice drept un atentat odios și criminal; dar poporul, știința și bunul-simț vor fi siliți să o numească legalitate.

Aceasta este consecința excluderii ideii de Dumnezeu din instituțiile omenești.

Nu este niciuna dintre aceste instituții care să nu rămână ca suspendată în aer, dacă i se înlătură fundamentul dumnezeiesc, fiindcă ordinea supranaturală este condiția indispensabilă a ordinii naturale.

Tot ceea ce îl privește pe om poate, la prima vedere, să subziste pentru un timp fără Dumnezeu, dar curând vin lâncezeala și moartea.

Astfel, un arbore căruia i s-a tăiat pe ascuns rădăcina principală nu vede chiar din prima zi ramurile sale ofilindu-se; dar, în mod infailibil, nu va întârzia să le vadă uscându-se și murind, din lipsa sevei necesare.

Trebuie remarcat, pe deasupra, că ceea ce îl privește astfel pe om, fără a înceta să fie supranatural și dumnezeiesc, poate fi simplu omenesc, după cum am spus mai sus, afară numai dacă nu devine fățiș satanic.

Omul nu poate trăi emancipat și fără a avea un stăpân, după cum visează în orgoliul său nesăbuit: dacă Îl detronează pe Dumnezeu, tronul lăsat vacant va fi îndată ocupat de demon.

XIV - Doctrina masonismului și a catolicismului asupra educației publice

Urmând programul pe care ni l-am trasat pentru a pune în relief divergențele esențiale de doctrină care separă masonismul și catolicismul, suntem aduși acum să vorbim despre educație, care este unul dintre punctele asupra cărora există opoziția cea mai radicală între criteriile fiecăruia dintre ele.

Masonismul și catolicismul se află în același timp în fața unui copilaș și convin că acest copil, pe lângă alimentele materiale care îi hrănesc trupul, are nevoie de un aliment moral care să-i hrănească spiritul; ei se acordă de asemenea în a admite că educația este necesară.

Catolicismul vede în copil o ființă pe care Dumnezeu a creat-o după chipul și asemănarea Sa, dar o ființă degradată, coruptă printr-un viciu originar, care a făcut să se nască în ea

o mulțime de germeni ce trebuie combătuți și de rele înclinații care trebuie reprimate.

Este un câmp de unde nu se poate spera să se culeagă flori frumoase și roade bune decât în măsura în care s-a aruncat în el o sămânță bună, va fi udat la vreme potrivită, i se vor smulge neîncetat buruienile rele, într-un cuvânt, va fi cultivat cu grijă.

Dacă nu este așa, nu va rămâne sterp și fără vegetație, ci va produce din belșug roade otrăvite în tot felul de perversiune și răutate.

Iar aceste îngrijiri, care constau în a arăta copilului când tandrețe, când severitate, când a-l încuraja, când a-i face mustrări, constituie ceea ce catolicismul numește educație.

Pentru ca aceste îngrijiri să producă rezultate bune, prima noțiune care trebuie sădită în copil este aceea a legii morale, pe care trebuie să o respecte, și a sancțiunii veșnice a acestei legi, pe care trebuie să o spere sau să o teamă, după cum o observă cu fidelitate sau o violează.

Și, fiindcă nu poate exista lege fără legiuitor, nici sancțiune legală fără judecător care să o aplice, trebuie început prin a sădi în spiritul copilului ideea de Dumnezeu, Care este legiuitorul nevăzut a Cărui autoritate dă forță legii și judecătorul care, prin pedepse sau răsplăți, asigură observarea legii.

Astfel, cu sfaturile, maximele, exemplele și ajutoarele organismului său dumnezeiesc, care este Biserica, catolicismul crede că posedă sistemul de educație cel mai bun, cel mai desăvârșit și cel mai rațional, singurul care permite să fie îndrumat copilul încă din fragedă vârstă și să fie stăpânite până și afecțiunile și sentimentele sale cele mai intime.

Aceasta este educația catolică, întemeiată în întregime pe ordinea supranaturală.

Masonismul procedează într-un chip diferit, potrivit criteriului său grosolan naturalist.

El ia copilul și începe prin a se înșela în ideea fundamentală pe care și-o face despre el: îl consideră nu ca pe o ființă viciată de păcatul originar, ci ca pe o ființă desăvârșită, în deplina posesie a ei însăși și în toată integritatea desăvârșirii sale morale.

Se va întreba aici: dacă copilul este desăvârșit și nu există în el nimic vicios sau dereglat, la ce i-ar putea fi de folos educația?

La nimic, absolut.

Acolo unde nu este de combătut germeni răi și tendințe vinovate, ceea ce trebuie dorit este ca arborele să crească potrivit întregii sale exuberanțe naturale, fără ca fierul grădinarului să vină să taie vreuna dintre ramurile sale viguroase.

Va conveni deci să fie instruit, dar nu educat: să învețe literele, logaritmii, geografia, fizica, chimia, istoria, muzica și gimnastica, fiindcă învățătorul nu se ocupă de formarea inimii.

Aici se află tot ceea ce îi trebuie pentru dezvoltarea sa desăvârșită.

Urmând acest procedeu, foarte logic de îndată ce se pornește de la negarea păcatului originar, este inutil să i se vorbească copilului despre Dumnezeu sau despre religie și despre tot ceea ce se raportează la acestea: iată justificat în chip logic ceea ce se numește învățământ laic, noutate pe care masoneria se străduiește, de câțiva ani, să o introducă în țara noastră.

Cititorii noștri văd oare acum limpede în ce constă diferența esențială care există între masonism și catolicism, în felul de a concepe principiile privitoare la educație?

Simplul bun-simț este de ajuns pentru a purta asupra acestui punct o judecată imparțială.

Omul nu se naște desăvârșit, precum voiește masoneria să presupună; omul se naște și crește nu printr-o dezvoltare pașnică, ci în mijlocul unei lupte anevoioase și neîncetate împotriva lui însuși și aproape împotriva a tot ceea ce îl înconjoară: lucrarea educației constă deci în a-l învăța să lupte, pentru a-i înlesni biruința.

Și ce arme îi dă pentru aceste lupte, ce lecții îi oferă pentru aceste bătălii educația laică sau fără Dumnezeu?

Niciuna, în chip absolut.

Dimpotrivă, ea începe prin a dezvolta în el toate instinctele rele, care sunt principalii vrăjmași de combătut, mângâindu-le cu ideea unei independențe totale, care nu se împacă cu nicio gândire de supunere sau de reprimare.

Toate ieșirile prin care patima se poate produce cu furie și impetuozitate, ea le lasă deschise cu o jalnică nepăsare; resorturile puternice pe care numai religia le stabilește pentru a le comprima și a le reglementa exercitarea, ea le califică drept superstiții nesăbuite.

Copilul fiind îmbibat de aceste idei, va rezulta în mod necesar, dacă are sângele viu, că va deveni o fiară sălbatică; dacă are un temperament indolent, că va fi un porc al lui Epicur, și niciodată un om capabil să poarte pe frunte, nu spunem noblețea creștinului, ci chiar demnitatea ființei raționale.

XV - Ce gândesc masonismul și catolicismul despre învățământul oficial?

Dacă catolicismul și masonismul diferă în chip esențial atunci când este vorba de a preciza și de a fixa ceea ce se înțelege de obicei prin educație, să se judece abisul care le va despărți în chestiunea învățământului.

Aici însă există un avantaj: opoziția reciprocă a celor două sisteme este mai francă și mai evidentă; aici vălul nu folosește la nimic și nu împiedică nicidecum să se cunoască, încă din primul moment, care sunt vrăjmașii împotriva cărora catolicul sincer al vremii noastre trebuie să se țină în gardă.

Catolicismul ne învață că orice învățământ trebuie să fie subordonat dogmei, în ceea ce are cu ea o relație mai mult sau mai puțin directă.

Rațiunea este limpede: ceea ce se numește știință, chiar în conceptul său cel mai vrednic și mai înalt, nu este de obicei

adevărul sigur, ci adevărul presupus sau adevărul ținut drept astfel, în pofida exemplelor foarte frecvente ale teoriilor celor mai autorizate și universal acceptate care, la puțin timp după aceea, au fost rânduite printre cele mai celebre paradoxuri.

Dat fiind spiritul omenesc esențialmente falibil, nu se poate avea o altă idee despre adevărul filosofic sau științific.

Nu tot astfel este cu adevărul religios, în partea sa formalmente dogmatică și definită: el este adevărul sigur, fix, obiectiv, independent de descoperirile de mâine sau ale veacului următor; adevărul unic, neschimbător, indefectibil, veșnic ca Dumnezeu.

Este deci o regulă riguros științifică faptul ca adevărul pur presupus și ipotetic să fie subordonat adevărului fix și absolut; ca acesta din urmă să fie piatra de încercare pentru a verifica adevărul celui dintâi; ca ceea ce este cunoscut ca sigur *a priori* (dinainte) să fie baza și călăuza de care ne vom sluji pentru a verifica, a accepta sau a respinge cunoștințele dobândite ulterior.

Iată de ce catolicismul cere ca întreaga ordine a cunoștințelor omenești să pornească de la acest principiu: că toate învățăturile sale dogmatice sunt indiscutabile și că trebuie să li se rămână fidel și scrupulos atașat, fără a-și îngădui cea mai mică abatere sub pretext de libertate.

Numai astfel se învață și se deprinde în chip catolic.

Iar acest sistem, mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu!, nu oprește nicidecum și nici nu stânjenește avântul legitim al inteligenței omenești; dimpotrivă, îl favorizează, dându-i principii sigure, după cum o dovedește o experiență de o sută de ori repetată, care arată în toate timpurile geniile cele mai sublime îmbrățișând cu privirea vaste orizonturi și lărgind câmpul cercetărilor lor, deși catolicismul cerea de la ele această subordonare expresă față de dogmele sale infailibile.

Ba dimpotrivă, în ceea ce privește lărgimea vederilor, înălțimea ideilor, fecunditatea descoperirilor, profunzimea raționamentului, întinderea observației, fiii credinței au putut în toate veacurile să accepte a fi puși în paralel cu partizanii liberei cugetări; și o pot face încă și astăzi, siguri că aceștia din urmă vor rămâne cu mult în urma lor.

Învățământul organizat masonicește se declară, în tot și pentru toate, liber-cugetător.

Așa este, din nefericire, acela care se dă astăzi în aproape toate centrele oficiale, chiar și în Spania noastră.

După declarații foarte grave, pe care le-am cules cu o tresărire de groază din gura unor funcționari care, cu toate acestea, voiesc încă să treacă drept catolici, profesorul este ținut să se închidă în limitele unei anumite prudențe, nelezând ceea ce este reputat legal ca inviolabil; dar, la ora prezentă, aproape că nu mai știm ce trebuie înțeles prin aceasta, atât de vagi și nesigure au devenit limitele acestei inviolabilități.

Știința, sau ceea ce se împodobește cu acest nume, este deci liberă, până la a-și îngădui orice fel de îndrăzneli și licențe, inclusiv aceea de a învăța că omul nu este decât un urangutan perfecționat sau că Dumnezeu este o pură fantomă a superstiției populare.

Vorbind masonicește, acestea sunt drepturile științei, acestea privilegiile învățământului.

Iar dacă cineva formează astfel tinerimea și adaugă învățăturii sale principiile moralei copiate după teoria iubirii libere sau după funestele programe ale lichidării sociale, nu i se poate, în mod logic, nici reproșa, nici împiedica aceasta.

Este adevărat că masonismul doctrinar și mieros nu tolerează asemenea aplicații ale criteriului liber-cugetător; dar aceasta dovedește numai că masonismul, pe lângă faptul că este fals, este în plus inconsecvent în falsitatea sa, ceea ce îl face de două ori nelegiuit și odios.

Într-adevăr, dacă nu se admite pentru știință frâul dogmei catolice, de ce să se admită acela al guvernului?

Dacă Biserica nu are dreptul de a cere, în numele lui Dumnezeu, respect pentru anumite adevăruri ale sale, cu ce drept poate ministrul să ceară să fie respectate ca inviolabile anumite principii sau instituții sociale?

Ori inteligența omenească este liberă, în mersul și dezvoltările sale, să meargă unde îi va plăcea, ori nu este: dacă este liberă,

este liberă cu totul; și atunci să fie lăsată să meargă liber și fără nicio piedică.

Să facem acest adevăr mai limpede.

Fiind dată o anumită loialitate, dacă poate exista vreuna în principiul masonic, unica consecință ar fi proclamarea francă a libertății confesionale, fără ștampila Universității.

Dar aceasta nu convine sectei, care știe în chip sigur că, pe acest teren al liberei concurențe, ar fi învinsă de învățământul catolic.

Secta preferă monopolul oficial, învățământul cu ștampila rațională a Statului, care se constituie prin aceasta unic depozitar și distribuitor legal al său.

Astfel s-a creat ceea ce niciun alt veac nu cunoscuse: idolul Statului învățător, asemenea celor pe care le-am văzut vorbind despre proprietate, căsătorie și puterea părintească.

Ca rezultat, se obține odioasa supunere a cetățeanului sub stăpânirea unei tiranii de o sută și de o mie de ori mai ignominioase decât aceea care, după cum s-a pretins în mod fals, asuprea odinioară învățământul supus nobilului magisteriu al Bisericii lui Dumnezeu.

XVI - Ce gândesc masonismul și catolicismul despre învățământul oficial — continuare

Tirania masonică a Statului învățător, despre care vorbeam mai înainte, irită cu atât mai mult cu cât este mai puțin justificată, atunci când se exercită într-o națiune exclusiv sau aproape exclusiv catolică, precum este, din fericire, Spania noastră, în pofida ravagiilor Revoluției.

Se întâmplă atunci că la violarea brutală a drepturilor adevărului religios se adaugă violarea nu mai puțin impie a drepturilor cetățeanului, în pofida protestelor neîncetate prin care Statul masonic sau liberal se declară zelosul protector și păzitor al acestor drepturi.

Într-adevăr, cine poate nega că părinții de familie catolici, chiar aceia care, practic, lasă de dorit sub raportul

catolicismului, doresc cu toții pentru copiii lor învățământul catolic?

Cine poate tăgădui că acești părinți de familie constituie încă astăzi majoritatea, aproape totalitatea contribuabililor?

Totuși, cititorii noștri să se oprească pentru a contempla cu groază ceea ce se petrece; să se oprească pentru a contempla această infamie, care poate că nu le-a fixat încă atenția: ei plătesc învățământul oficial, își dau banii învățătorilor, susțin universitățile, institutele, școlile normale și primare; susțin toate acestea mai întâi prin contribuțiile lor și apoi prin adeziunea lor și prin numele lor înscrise în registrele matricole, atunci când își încredințează copiii acestor așezăminte.

S-ar părea deci că, plătind instrucția care, desigur, le este vândută pe bani grei, ar trebui cel puțin să obțină ca ea să fie conformă dorinței și voinței lor.

Dar nu este nicidecum așa: Statul își vinde învățământul, îl vinde scump, îl vinde cu privilegiu exclusiv, neîngăduind să fie privit ca valabil acela care se dă într-un alt așezământ; și totuși își arogă dreptul de a da un învățământ care nu este nici pe gustul celui care îl plătește, nici al celui care îl primește, condiție care este privită ca obligatorie în orice contract de vânzare; ci, dimpotrivă, dă acest învățământ împotriva voinței și intereselor unuia și ale celuilalt, violând astfel deodată, prin

despotismul său profesoral, drepturile pungii, ale demnității și ale conștiinței.

Statul învățător, convertit în negustor de programe, le dă în schimbul unor bani buni și frumoși, după ce le-a falsificat și otrăvit; iar Dumnezeul-Stat nu roșește să practice ceea ce pedepsește în fiecare zi la orice individ care alterează un aliment sau o băutură.

Iar tatăl, sărmanul tată, trebuie să plătească cu aurul său otrăvirea morală a fiului său și să consimtă la această otrăvire, cel puțin în cazul în care voiește să-l facă să îmbrățișeze o carieră: căci Statul masonic a tăiat toate canalele apei științei, obligându-i pe toți cetățenii să nu poată bea decât de la izvorul său mefitic și otrăvit, pentru a obține o diplomă care să-i pună pe fiii lor în stare să intre într-o facultate sau să exercite o profesie.

Această tiranie este asemenea celei de care se foloseau, în ultimele timpuri ale persecuției împotriva creștinismului, împărații romani, atunci când așezau idoli în locurile unde se vindeau obiectele de primă necesitate, în piața publică, și cereau de la fiecare cetățean adorarea idolului înainte de a-i ceda carnea, vinul sau pâinea de care avea zilnic nevoie.

Aceasta este punctual ceea ce este prezis despre timpurile Antihristului în Apocalipsa Sfântului Ioan, atunci când spune că „va veni un timp în care nimeni nu va putea nici cumpăra,

nici vinde, dacă nu este însemnat cu semnul fiarei", ceea ce poate foarte bine să însemne Revoluția.

Astfel se petrece deja cu învățământul oficial, distribuit numai prin organul și sub ștampila masoneriei: nimeni nu va putea fi avocat, medic, inginer etc., dacă nu a trecut prin laminorul acestei mașini, care face din el fie un mason complet, fie cel puțin slăbește vigoarea și tăria convingerilor sale creștine.

Statul masonic voiește conștiințele, pe care le proclamă libere, asemenea monedei care nu circulă fără marca tiparului sau a poansonului său.

Ca Biserica să aibă aceleași exigențe pentru ai săi, care, la urma urmei, sunt ai săi și voiesc să fie astfel, aceasta se numește o asuprire despotică, robia gândirii; ca Statul masonic să procedeze în același fel față de inteligențe, aceasta va fi nobil, generos, liberal, cu această particularitate nouă că aici acela care se simte asuprit printr-un procedeu atât de nelegiuit se vede obligat, spre suprema sa umilire, să plătească și să-și pună el însuși lanțul ignominios pe care trebuie să-l poarte.

Astfel se petrec lucrurile astăzi în lume; astfel se petrec în Europa; astfel se petrec, o, părinți catolici, pentru fiii acestei națiuni catolice.

Episcopatul și presa bună dau în fiecare zi strigăte de alarmă, denunțând discursurile și cărțile pe care catolicul le plătește cu

banii săi, pentru ca masoneria să le facă să slujească la răpirea credinței din suflete.

Să nu se spună că exagerăm, fiindcă nu spunem asupra acestui subiect nici măcar un sfert din ceea ce ar fi de spus.

Rețeaua masonică este o urzeală țesută atât de iscusit, cât și de universal în întreaga națiune.

La școala primară, sau la colegiu, sau la Universitate, abia dacă există vreun suflet care să nu-și vadă credința expusă căderii în vreuna dintre aceste plase.

Și aceasta nevorbind decât despre învățământul oficial; dacă am examina pe acela care se dă în mulțimea aceasta de atenee, cercuri, academii și biblioteci populare, care aproape toate, cu excepția celor care sunt franc catolice, sunt adevărate sucursale ale masonismului, prietenii noștri ar vedea cât de mult am putea generaliza propoziția noastră.

Pe scurt, Satan, sub mantia profesorului, domnește astăzi în lume și este cauza principalelor dezastre.

Nu dovedește oare aceasta într-un chip destul de elocvent că pe acest teren toți bunii catolici trebuie să-i dea de îndată bătălia principală?

XVII - Cât de mult diferă doctrina masonismului și cea a catolicismului privitor la binefacere

Asupra acestui punct, ca și asupra tuturor celorlalte, criteriul franc masonic este în opoziție directă cu criteriul franc creștin; cu singura deosebire că aici vrăjmașul lucrează într-un chip mult mai abil și introduce în societate o confuzie mult mai mare.

Aici, demonul masoneriei își poartă masca până peste ochi, ca să spunem astfel; ceea ce face ca el să fie luat în mod naiv drept îngerul caritații chiar de către persoane care, asupra altor subiecte, sunt destul de abile pentru a-i înțelege încă de la început viclenia infernală.

Aici se iau frecvent drept dulcile reflexe ale luminii cerești ceea ce nu este altceva decât sinistra licărire a flăcărilor abisului.

Aici arta de a înșela este cât se poate de ingenioasă; atât de mult încât poleiala și cositorul circulă uneori pe piața vieții sociale și sunt acceptate ca monedă curentă, în același rang cu aurul și argintul cel mai bine curățite.

Rațiunea acestui lucru, bine considerată, se află în delicatețea materiei căreia i se aplică această alterare.

În alte ramuri, vrăjmașul are nevoie să substituie un viciu unei virtuți și, pentru aceasta, să dea acelui viciu culorile și aparența acelei virtuți, ceea ce, după cum se vede, este lucru dificil.

Aici există mai multă ușurință.

Sentimentul natural de compătimire pe care ni-l inspiră necazurile și nevoile semenilor noștri devine simpatie și sfârșește prin a-i seduce pe cei care ar fi neprevăzători, chiar după ce a fost despuiat de aureola supranaturalului.

Aici naturalismul prezintă ceva nobil și înalt, care îi permite să ia anumite false aspecte de dumnezeiesc, chiar atunci când face cele mai mari eforturi pentru a se despărți de Dumnezeu și a-I face război.

Este deci un câmp de operațiuni dintre cele mai favorabile pentru seducție, iar masoneria exercită această seducție în trei feluri:

1° Ea abate atenția omului de la nevoile principale ale fratelui său, precum cele ale sufletului său, pentru a o fixa numai

asupra nevoilor trupului său, care par mai urgente, fiindcă sunt mai vizibile și mai sensibile;

2° Asemenea acestui obiectiv falsificat sau cel puțin mutilat, ea îi propune de asemenea o serie de stimulente pur omenești, precum pura satisfacere a unui sentimentalism femeiesc sau satisfacerea încă și mai grosolană a amorului propriu, a vanității și a respectului omenesc;

3° Conform caracterului pur omenesc al acestor stimulente, ea sugerează mijloacele de a exercita caritatea, mijloace pur pământești, subordonate unei moralități pur pământești și, prin urmare, scutite de orice scrupul.

Iată cele trei aspecte care, după umila noastră părere, caracterizează binefacerea masonică, numită vulgar filantropie, și o constituie într-o opoziție directă cu binefacerea creștină, singura care se poate slăvi cu frumosul și sfântul nume de caritate.

Caritatea, spre deosebire de ceea ce am văzut la filantropia care se acoperă cu masca ei, se distinge prin caracterele următoare:

1° Ea are drept obiectiv omul complet, omul întreg, adică împreună cu trupul și sufletul său; dar scopul suprem al sufletului este ținta sa principală.

2° Iubirea de Dumnezeu și sentimentul datoriei, iată principalul ei stimulent; și, prin urmare, în toate actele sale, ea are un motiv supranatural.

3° Procedeele sale sunt întru totul conforme legii dumnezeiești și, prin aceasta însăși, ele nu sunt în nimic, nici măcar în cele mai mici detalii, în opoziție cu regulile celei mai stricte morale.

Aceste trei puncte de vedere ale masonismului și ale catolicismului privitor la binefacere vor fi expuse, confruntate și examinate în paragrafele următoare, care, după cum cititorii noștri au putut deja întrezări, au un caracter practic incontestabil și au, la ora prezentă, o suverană oportunitate.

XVIII - Se examinează primul dintre cele trei puncte de vedere semnalate mai sus

Tratând despre modul de a veni în ajutorul nevoilor aproapelui, trebuie să arătăm diferența radicală care există între masonism și catolicism în felul de a aprecia aceste nevoi.

Pentru masonism, care nu este altceva decât naturalismul, omul nu are alte nevoi decât acelea ale vieții naturale; aceste nevoi țin primul loc sau, mai bine zis, sunt singurele.

Întregul scop al omului, după naturalismul masonic, este în el însuși și nu iese din sfera vieții sale materiale și pământești.

Singurele nevoi vrednice de a fi luate în considerare în om sunt acelea care se raportează la trupul său și, cel mult, la inteligența sa, în ceea ce privește adevărurile filosofiei omenești.

De aici naturalismul concluzionează, cu o logică riguroasă, deși se sprijină pe un principiu fals, că suferința, atât fizică, cât

și morală, este pentru creatura omenească răul esențial și că ea nu poate fi privită altfel decât considerând-o numai în opoziția sa cu binele pământesc.

De aici rezultă că orice binefacere masonică sau inspirată de masonism are drept unic obiect să-l elibereze pe om de această suferință sau cel puțin să-l ușureze, fără a merge nicidecum mai departe, fiindcă nu există alte orizonturi pentru ochii săi bolnavi.

Acest om care pretinde pe nedrept că este caritabil crede deci cu bunătate că a făcut mult sau, mai bine zis, că a făcut totul, atunci când a potolit foamea nevoiașului cu o bucată de pâine, sau i-a acoperit membrele goale cu o fâșie subțire de stofă, sau a adus vreo ușurare durerilor sale, procurând remediile prescrise de medic sau de chirurg; iar atunci când nu poate reuși astfel, se crede în imposibilitatea absolută de a face ceva mai desăvârșit; și, la rigoare, nu se poate cere nimic mai mult de la acela care nu vede în om decât învelișul său exterior, adică trupul său.

Catolicismul își face despre om o idee cu mult superioară și, prin urmare, se poartă față de el într-un chip cu totul diferit.

El vede în om un trup și un suflet; și, prin urmare, deosebește două ordine de nevoi și de suferințe și prescrie în favoarea lui două feluri de opere de binefacere, pe care catehismul le desemnează sub numele atât de suav de „opere de milostenie trupească și sufletească".

Și, fiindcă recunoaște superioritatea sufletului asupra trupului, recunoaște și, foarte logic, că operele trupești sunt de un ordin inferior operelor sufletești; și că ele trebuie să fie subordonate acestora din urmă, deși ele însele pot fi ridicate la același rang, dacă, împlinindu-le, ne propunem un scop spiritual, în afara motivului superior al credinței care trebuie să le însuflețească pe toate.

Aceasta este aprecierea foarte dreaptă a catolicismului.

Scopul suprem al omului, scopul său cel mai nobil, singurul important, fiindcă este definitiv, este acela al sufletului său nemuritor, pe care trebuie să-l mântuiască și pe care îl poate pierde.

Deci orice operă de binefacere, oricare ar fi mizeria sau suferința pe care are drept scop să o ușureze, trebuie să aibă în vedere în principal acest scop din urmă al omului și să fie considerată în principal ca un mijloc pentru a ajunge la acest scop foarte nobil.

Pâinea care este dată pentru a potoli foamea, haina destinată să acopere goliciunea săracului, vizita și remediul destinate alinării bolnavului au drept scop imediat și, ca să spunem astfel, tangibil, să potolească foamea, să îmbrace goliciunea, să aline o neputință; dar ele trebuie să aibă drept scop superior și ultim să desăvârșească sufletul și să-l ajute să dobândească bunurile care îi sunt proprii, anume: adevărul și harul lui Dumnezeu și, mai presus de toate, fericirea veșnică.

Desigur, aceasta nu face ca acel ajutor material care este dat să valoreze mai puțin sau să fie dat cu mai puțină spontaneitate ori abundență; ci ca el să se dea într-un chip mai vrednic de om și de foarte nobila sa condiție; să se dea nu ca unui câine sau unui cal, cărora am voi doar să le păstrăm viața, ci precum trebuie să se dea unei ființe raționale căreia îi dorim, pe lângă asistența trecătoare a momentului, bucuriile supremei fericiri.

Aceasta să fie spus pentru nevoile care pot, într-un fel oarecare, să fie ajutate și pentru durerile care pot primi o oarecare alinare.

Dar când nevoia este de așa fel încât niciun ajutor omenesc nu o poate satisface, iar spinul durerii este atât de adânc încât nicio mână omenească nu îl poate smulge, ah!, atunci se vede foarte limpede cât de zadarnică, neputincioasă și stearpă este binefacerea pur omenească și cât de sublimă, roditoare și puternică este adevărata Caritate!

Atunci lumina credinței descoperă ochilor celui mâhnit întreaga sa filosofie asupra durerii, învățându-l, în primul rând, că ea este trecătoare și că, prin urmare, nu are caracterul unui rău absolut și inaccesibil oricărei speranțe; în al doilea rând, că ea este meritorie și că poate și trebuie, primind-o cu resemnare, să fie principiul și cauza unei fericiri fără sfârșit; în al treilea rând, că ea este satisfăcătoare, adică slujește în chip admirabil, în planul dumnezeiesc, la purificarea noastră, la a ne face să ispășim și să plătim în această viață datoriile uneori

foarte grele pe care le-am contractat față de maiestatea supremă.

Toate acestea modifică, înalță și, într-un fel, transformă atât de mult suferința în ochii bunului creștin, încât el privește necazul nu numai ca pe ceva tolerabil, ci adeseori, după cum se vede în unele suflete drepte, ca pe ceva de dorit.

Transformare minunată, stăpânire deplină a spiritului asupra materiei, realizate prin credința și harul lui Dumnezeu, prin eficacitatea adevăratei caritați, care singură este supranaturală și creștină.

XIX - Se examinează al doilea dintre punctele semnalate mai sus

Masonismul, esențialmente opus catolicismului în felul de a aprecia obiectul material al binefacerii, adică omul, nu îi este mai puțin opus în aprecierea motivului formal și a regulii acestei aprecieri, care trebuie și poate fi exclusiv iubirea de Dumnezeu.

Să vedem acum acest al doilea aspect al chestiunii, care nu oferă mai puțin interes.

Motivul formal al binefacerii masonice sau naturaliste se reduce la iubirea omului pentru omul însuși, fără considerație pentru o altă idee superioară. De altfel, acest sentiment este numit foarte just filantropie, cuvânt grecesc care înseamnă iubire de omenire.

Acest cuvânt este sonor și răsunător, nu putem nega aceasta, și uneori tocmai acestei sonorități muzicale trebuie să i se atribuie efectul pe care îl produce asupra anumitor imaginații.

Dar dacă ne oprim o clipă să-i examinăm valoarea ideologică, este cu putință să-l găsim tot atât de gol și neînsemnat pe cât este de pompos în aparență, precum se întâmplă cu cele mai multe cuvinte răsunătoare, a căror rezonanță este pe măsura lipsei lor de semnificație.

A-l iubi pe om numai pentru om înseamnă a te expune la două inconveniente foarte grave, și putem sfida pe toți filantropii trecuți și prezenți să le evite cu sistemul lor absurd și neputincios.

În primul rând, se prezintă cazuri, și acestea sunt cele mai frecvente, în care omul este prin sine însuși puțin vrednic de iubire, fie că îl considerăm din punct de vedere fizic, fie din punct de vedere moral; iar în aceste cazuri, dacă nu trebuie să-l iubesc pe om decât pentru ceea ce valorează, spuneți-mi, vă rog, cum pot face pentru a da o bază, un motiv iubirii pe care trebuie să o am pentru ființe puțin simpatice.

În al doilea rând, există alte cazuri, destul de numeroase și ele, în care omul este extrem de vrednic de iubire; și atunci, dacă nu există alt motiv de a-l iubi pe om decât omul însuși, o!, aceasta este încă și mai rău: spuneți-mi ce limite, ce frâu veți da acestui sentiment pentru a-l împiedica să fie dezordonat și pentru a-l menține în hotare drepte.

Să ni se îngăduie să dăm câteva dezvoltări fiecăruia dintre aceste gânduri.

Omul, am spus, este adeseori o ființă foarte puțin vrednică de iubire.

Exemplele care sprijină acest adevăr sunt cunoscute de toată lumea și ar fi de prisos să recurgem, pentru a-l dovedi, la lungi demonstrații.

Considerat fizicește, săracul este de obicei respingător: aproape întotdeauna mizeria este dezgustătoare și, cel mai adesea, infirmitatea impresionează foarte rău.

Săracii simpatici și buni nu se găsesc prea mult decât în drame sau romane; în viața reală, casa săracului, departe de a atrage, respinge.

Trebuie făcut un efort, trebuie făcută violență mișcărilor naturale ale sensibilității și impresionalității pentru a te apropia de patul ftizicului, pentru a pătrunde în mansarda sau în podul nevoiașului.

Facem apel la mărturia persoanelor celor mai generoase și mai dedate operelor de caritate.

Cei care sunt fermi asupra acestui punct sunt astfel fiindcă au reușit să se biruiască pe ei înșiși în această luptă a naturii; și tocmai în aceasta constă principalul merit al virtuții lor.

Această luptă există mai ales atunci când se consideră în sărac nu diformitatea sa fizică, ci diformitatea sa morală, care este uneori încă și mai sordidă.

Există săraci care sunt într-adevăr buni, care au inimă nobilă și recunoscătoare; dar există și unii care sunt răi și au instincte perverse, josnice, abjecte, și care nu știu să plătească binefacerile primite decât printr-o neagră ingratitudine.

Și totuși, și ei trebuie iubiți, și trebuie iubiți de acela care este cu adevărat caritabil, mult mai mult decât ceilalți, fiindcă el trebuie nu numai să-i ajute în nevoile lor fizice, ci încă să-i și corecteze de diformitatea lor morală.

Și, deși spiritului îi repugnă să se apropie de una dintre aceste creaturi înjosite, totuși trebuie să se apropie; trebuie să strângă acea mână care uneori poate să fi fost dezonorată și murdărită, trebuie să apropie de inima sa acea altă inimă, uneori cangrenată și coruptă.

Spuneți-mi deci acum: când omul nu este vrednic de iubire nici fizicește, nici moralmente; când este, dimpotrivă, fizicește și moralmente antipatic, vrednic de dispreț, vrednic de ură și uneori foarte vinovat, dacă omul nu trebuie iubit decât atât cât și pentru că o merită, cum va putea fi iubit un asemenea om?

Să discute naturalismul asupra acestui subiect cât va voi, nu va găsi un motiv suficient pentru a determina pe cineva să facă

bine unor asemenea creaturi, dacă nu este meritul pe care o asemenea acțiune îl are înaintea lui Dumnezeu Domnul nostru.

Să vedem acum contrapartida acestui raționament.

Să presupunem o mizerie în care nevoiașul, în loc să fie puțin simpatic, este, din nefericire, peste măsură de simpatic.

Să presupunem cazul, care nu este rar, în care o femeie posedând farmece pline de atracții are nevoie de ajutorul unui bărbat, sau încă acela în care un bărbat în vigoarea tinereții sale are nevoie să fie ajutat de o femeie cu mână mângâietoare și delicată.

Dacă binefacerea trebuie să fie pur omenească, după cum spune naturalismul, cine va regla mișcările firești ale inimii?

Și notați că nu vorbim aici decât despre această revărsare a instinctelor celor mai nobile, dar totuși despre o revărsare.

Cine le poate susține, cine le poate înfrâna, dacă se rătăcesc?

Dacă, în primul caz, este nevoie de motivul credinței ca de un stimulent dumnezeiesc, nu este oare sigur că, în al doilea, este nevoie de motivul credinței ca de un moderator dumnezeiesc?

Ce om rezervat și discret le va trimite pe tinerele și îngerețtile noastre Surori de Caritate să respire atmosfera viciată a

taberelor, care seamănă atât de puțin cu o mănăstire, fără acest divin salvconduct?

Ce campion catolic sau ce tânăr preot va înfrunta fără primejdie pentru sufletul său anumite focare de infecție fără această pază cerească?

Și cum, în aceste două cazuri, se va putea practica, nu cu un succes adevărat, ci pur și simplu fără a alerga grave primejdii, virtutea foarte nobilă, dar foarte delicată și foarte fragilă a caritații?

Credem că am spus destul pentru a fi înțeleși și pentru ca să se vadă limpede că, dacă există o împrejurare în care este necesar nu numai a crede în Dumnezeu, ci a te gândi mult la El, aceea este când este vorba de a fi cu adevărat caritabil.

Astfel a învățat-o întotdeauna religia, cu o profundă înțelepciune; aceasta este ceea ce confirmă, în practică, o experiență sigură și care nu a fost niciodată dezmințită.

A-l iubi pe om numai pentru om și a-l iubi sincer este o formulă mai ușor de scris în cărțile masonice și de dezvoltat pompos în veselele banchete ale lojilor decât de implantat în sălile spitalelor și în mansardele mahalalelor marilor noastre centre de populație.

A-l iubi pe om numai pentru om și a-l iubi sincer sunt două lucruri practic irealizabile.

Dovada este evidentă, fiindcă, practic, nu au fost văzute niciodată realizate.

Omul simte rar pentru om altceva decât un suveran dispreț, atunci când nu este o aversiune profundă, în cazurile în care nu simte față de el o atracție pur senzuală și o patimă grosolană.

Rațiunea acestui lucru este foarte limpede.

Omul pentru omul singur nu este, în fond, și nu poate fi logic decât omul pentru propriul său interes.

Fără ideea de Dumnezeu, cine, într-adevăr, este aproapele meu, dacă nu eu însumi?

Egoismul este deci consecința inevitabilă a principiului naturalist.

Ei bine! Acest egoism omenesc are de obicei două forme care se întrec în brutalitate: forma disprețului, atunci când simt față de fratele meu indiferență sau repulsie; aceea a unui apetit grosolan, atunci când fratele meu trezește în mine o patimă vinovată.

Iar filantropia naturală, după cum am văzut, nu are leac împotriva acestui dublu rău.

Și totuși această falsă caritate strigă, se agită și își face treburile; cum își procură deci stimulentele pentru operele sale?

Cum și cu ce fir cu plumb și ce nivel le reglementează și le rânduiește?

Vom studia aceste chestiuni cu mai multe detalii decât am fi putut-o face aici, în paragraful următor, în care vom vedea și vom constata într-un chip mai izbitor diferențele esențiale care disting adevărata și falsa binefacere, aceea care este catolică și aceea care este masonică, aceea care este de la Dumnezeu și aceea care este de la diavol, maimuța lui Dumnezeu.

XX - Se examinează al treilea dintre punctele menționate mai sus, acela care este astăzi cel mai practic

Stabilind binefacerea fără iubirea de Dumnezeu ca stimulent și fără legea lui Dumnezeu ca regulă, este limpede că masonismul va căuta în altă parte alte stimulente și o altă regulă.

Aici strălucește geniul său.

Intrăm pe deplin în examinarea tabloului pe care îl oferă ochilor noștri filantropia sau caritatea naturală.

Omului îi este greu să se despoaie de ceea ce îi aparține pentru a-l da fără chibzuință unui alt om.

Pentru ca el să se hotărască la acest sacrificiu dificil, trebuie să i se ofere o compensație.

Catolicismul o oferă încă de aici de jos, în avantajele meritului, și în viitor prin perspectiva răsplății.

Aceia care Îl exclud pe Dumnezeu din binefacere nu pot recunoaște în ea nici acest merit supranatural, nici această răsplată promisă.

Ei trebuie să caute și să propună omului compensații în viața prezentă, și i le oferă în felul următor:

În primul rând, ei excită sensibilitatea naturală, care nu poate face mai puțin decât să-l emoționeze pe om, chiar pe cel mai depravat, numai la vederea necazurilor altuia.

Acest sentiment este cel mai nobil dintre toate cele care sunt pur omenești, dar este atât de slab prin sine însuși, încât nu produce vreun act în favoarea nevoiașului decât în cazul în care nu este necesar să-ți impui pentru aceasta grele sacrificii.

Între a-și vedea fratele suferind și a-și impune lui însuși vreo suferință, este limpede că omul va opta pentru primul lucru, dacă nu există un motiv superior care să-l încurajeze și să-l oblige a face altfel.

În al doilea rând, ei lingușesc vanitatea prin aplauzele publice; îl împing pe cutare bărbat sau pe cutare femeie să fie generos și să împlinească cutare sau cutare acte de abnegație în favoarea fraților lor; ceea ce încetează a fi un act de caritate pentru a deveni o ostentație de amor propriu.

În al treilea rând, ei amenință, prin ridicolul respectului omenesc, pe acela care nu dă, de voie, de nevoie, moneda ce i se cere, monedă care, la sfârșit, este dată murmurând și bombănind, nu dintr-un sentiment de compătimire frățească față de nevoiaș, ci uneori blestemându-l, din pricina constrângerii pe care ne-o face prin exigența sa.

Vedem destule exemple de acest fel, de la subscripțiile oficiale sau darurile voluntar forțate pe care guvernul le impune sub pretext de calamități publice, până la comisiile care, sub o formă mai mult sau mai puțin autoritară, parcurg uneori cartierele orașului pentru același scop.

În al patrulea rând, atunci când aceasta nu este de ajuns, adică atunci când bogatul nu se hotărăște să-l ajute pe sărac prin stimulentul sensibilității sale naturale, sau printr-o mișcare de vanitate, sau sub impulsul respectului omenesc, masonismul nu se descurajează pentru aceasta; el cunoaște perfect toate resorturile care îl fac să acționeze pe omul animal (*animalis homo*), și nu va lipsi să le pună pe toate în joc.

El face atunci apel la frivolitatea lui și, în schimbul milosteniei pe care voiește să o scoată din punga sa — căci nu se poate spune că o obține din inima sa — îl supune tentației celei mai puternice, fiindcă este cea mai grosolană: îi oferă plăceri.

În acest scop, deschide ca un târg public al senzualității, pentru a obține în favoarea operelor de binefacere o cotizație în raport cu gusturile fiecăruia: oferă cântece celui căruia îi

place să le audă, dansuri mai mult sau mai puțin decente celui care are cerul gurii mai puțin delicat, zâmbetele și favorurile unei femei celui care are nevoie de această momeală pentru a-și dezlega punga.

Se vede atunci ceea ce nimeni nu ar putea crede dacă nu ar vedea cu propriii săi ochi.

Marile calamități naționale, marile dolii ale patriei par să producă în suflete același efect ca cele mai glorioase triumfuri, fiindcă se traduc deopotrivă în afară prin veselii și serbări: până într-atât încât contrafacerea caritații a denaturat sentimentele cele mai firești ale omului; astfel încât el a ajuns să se despoaie de natura sa și să cadă în ceea ce este contrar naturii, prin faptul că a voit să fugă de supranaturalul creștin.

Cititorii noștri să binevoiască a observa progresia descendentă a acestor stimulente naturaliste la care a trebuit să se recurgă pentru a înlocui stimulentul supranatural.

Mai întâi, emoțiile sau impresionabilitatea nervilor; apoi, setea de aplauze; mai târziu, frica de ridicol și de cenzură; în sfârșit, setea de plăceri.

Astfel încât, pentru că nu se voiește a se rămâne la caritatea coborâtă din cer și pătrunsă de miresmele templului, se ajunge să fie cerută de la patimile cele mai joase ale omenirii și chiar de la rușinile prostituției.

Prin aceasta se vede foarte limpede, mai întâi, cât de puțină noblețe are o binefacere de acest fel, și apoi cât de puțină consistență are.

Milostenia procurată prin asemenea mijloace trebuie, în mod logic, să rămână un simplu ajutor material.

Cel care dă pentru asemenea motive dă cel mult un scud sau un franc, dar nu dă un sentiment al inimii capabil să-l încurajeze pe sărac, să-l facă să înțeleagă că îl privește ca pe egalul său, că îl îmbrățișează și îl mângâie ca pe un frate.

Cu atât mai puțin va merge până la a-l respecta și a-l sluji ca pe o imagine vie a lui Dumnezeu.

Se dă săracului precum se aruncă o bucată de pâine unui câine pe care vrem să-l îndepărtăm din drum sau precum se plătește guvernului taxa contribuțiilor.

Această caritate este, pe deasupra, o caritate trecătoare, un foc de artificii care nu durează mai mult decât serbarea pentru care a fost pregătit.

Pentru câteva clipe, sub prima impresie a unei mari catastrofe, înaintea exigențelor opiniei publice puternic excitate, se face ceva, se adună o anumită sumă; dar curând după aceea, egoismul nativ și indiferența obișnuită își reiau vechile drepturi.

Nu este nimic din operele care cer perseverență, nimic din întreprinderile care cer răbdare.

Nu astfel se întemeiază instituțiile care trăiesc veacuri, precum, de pildă, spitalele și azilurile, care absorb o viață întreagă, o întreagă avere; ceea ce se face actualmente este factice, frivol, temporar, de la o zi la alta.

Ce este de mirare, dacă ideea de Dumnezeu și de veșnicie nu prezidează nimic din toate acestea!

XXI - Continuarea aceluiași subiect

Dacă binefacerea fără Dumnezeu trebuie să fie în mod necesar, din lipsă de stimulent suficient, slabă, nestatornică, puțin dispusă la tot ceea ce are caracterul adevăratului sacrificiu, nu este mai puțin sigur că, în lipsă de regulă și de moderator, ea trebuie să fie inevitabil puțin delicată, fără niciun scrupul în mijloacele și procedeele sale.

Ce își propune binefacerea fără Dumnezeu?

Cel mult, să-l scoată pe nevoiaș dintr-o încurcătură materială.

Neluându-L pe Dumnezeu nici ca prim motiv, nici ca scop ultim, nici ca regulator al mijloacelor de întrebuințat pentru a ajunge la acest scop, este firesc și logic ca ea să judece bune și potrivite toate procedeele, cu condiția ca ele să înlesnească dobândirea unei sume de aur cu ajutorul căreia se va ieși cu îndemânare dintr-o dificultate.

Ea nu poate presupune că, pentru simple motive de convenienţă omenească, se va renunţa la întrebuinţarea lor; mai ales atunci când se ştie dinainte că acest criteriu al convenienţei omeneşti este foarte elastic în toate chestiunile de morală care se oferă aprecierii sale şi că este cu mult mai elastic încă atunci când o mai mare elasticitate se poate disimula şi îşi poate da aparenţe de onestitate, sub pretext că este tolerată pentru o operă bună, pentru a veni în ajutorul nevoilor urgente.

Câţiva dintre cititorii noştri vor fi găsit poate excesiv ceea ce am spus mai sus, anume că o anumită caritate modernă nu ezită uneori să recurgă chiar la turpitudinile prostituţiei.

Eram departe, când scriam aceasta, de a crede că eram pe punctul de a avea la îndemână un fapt care să justifice afirmaţia noastră.

Satan însuşi, Satan care uneori devine pentru lucrările noastre un excelent colaborator, ne furnizează această dovadă prin unul dintre reprezentanţii săi cei mai autorizaţi în presa locală a oraşului Barcelona.

Împrumutăm de la acest organ satanic următoarea trăsătură, care pare scrisă anume pentru a ne da dreptate.

Acolo se spune: „Cele două evenimente ale zilei cele mai curioase sunt o serbare de caritate la Paris şi un proces în Germania. Serbarea de caritate a constat într-un concurs de

înot, la care au luat parte femei. Acest concurs a avut loc noaptea, în gimnaziul nautic. Aceste femei au înotat în public și cu abilitate. Ne dispensăm de a menționa publicul care a asistat la un spectacol atât de nou și atât de atâțător. Caritatea scuză totul, potrivit doctrinei moderne, și nu îndrăznim să ne gândim la ceea ce vor putea încerca, cu timpul, doamnele franceze, tot sub acoperământul caritații."

Ce, așadar?

Astfel, puțin câte puțin, caritatea pur omenească socotește licite și oneste pentru scopul său o parte din mijloacele pe care nu le-ar putea nicidecum întrebuința dacă ar trebui să țină seama de frâul sever al legii lui Dumnezeu.

Dar, fără a vorbi despre lucruri nevrednice de a fi menționate, practica caritații fără Dumnezeu prezintă un alt fel de inconveniente care, deși sunt de un ordin mai josnic și mai abject, nu încetează a fi foarte la modă.

Asemenea sunt cele care rezultă din frauda și delapidarea prin care mâini puțin delicate reușesc să deturneze în folosul lor personal fonduri destinate alinării nevoilor altuia.

Această lepră este atât de contagioasă și atinge astăzi atât de puternic orice fel de caritate laică sau civilă, încât, în calamitățile recente, am putut vedea cu propriii noștri ochi persoane care nu puteau fi nicidecum suspectate de atașamente față de clericalism mergând să-și depună darurile

în mâinile episcopului și ale parohului, tot atât de sigure prin acest mijloc că aceste daruri vor ajunge la adevărata lor destinație, pe cât de nesigure că le-ar vedea ajungând acolo pe orice altă cale.

Da, triumful carității catolice asupra rivalei sale, asupra vrăjmașei sale, asupra contrafacerii sale, caritatea masonică sau civilă, este vădit, strălucit, indiscutabil; am putut constata aceasta cu prilejul ultimelor cutremure de pământ.

Bunul-simț natural a biruit spontan cu acest prilej în cele mai multe inimi, în prejudiciul sectei: toată lumea a înțeles că cel mai bun fir conducător al carității, de la inima celui care poate ajuta la inima celui care are nevoie să fie ajutat și, prin urmare, de la punga bine garnisită a celui dintâi la punga goală a celui de-al doilea, este firul credinței religioase, și că orice alt mod de a cere caritatea și orice alt mod de a o practica și de a distribui ajutoare va fi actual și liberal cât se va voi... dar nu va da rezultat.

În definitiv, este nevoie să crezi în Dumnezeu, să vorbești despre Dumnezeu, să te gândești la Dumnezeu și să te temi de Dumnezeu pentru a da mult aproapelui și pentru a da în așa fel încât aproapele să fie cu adevărat mulțumit.

Epidemiile de anul trecut au arătat în aceeași națiune vecină un alt avantaj de același fel al carității adevărate asupra carității masonice.

Masoneria îi îndepărtase din ospicii și aziluri pe infirmierii și infirmierele aparținând institutelor religioase și pusese în locul lor laici ai republicanismului celui mai accentuat și cei mai puțin suspecți de clericalism.

A sosit ceasul cumplit, ceasul nu de a încasa bune tratamente, ci de a-ți expune propria viață pentru mântuirea aproapelui...

Și acești viteji seculari și seculare și-au părăsit aproape toți, în chip rușinos, postul, dovedind prin aceasta că erau soldați care nu slujesc decât în timp de pace.

Iar masoneria însăși, care domină în cele mai multe consilii municipale și provinciale, a trebuit să îndure umilința de a face din nou apel la călugării și călugărițele pe care îi îndepărtase cu violență de la patul bolnavilor.

Iar călugării și călugărițele au alergat la chemarea vrăjmașilor lor, nu pentru a se prevala de o victorie atât de glorioasă sau pentru a le arunca în față inconsecvența lor prezentă și nedreptatea lor trecută, ci pur și simplu pentru a muri pentru frații lor, după cum li s-a întâmplat mai multora dintre ei.

Ce lecții?

Lumea actuală le vede în faptă și, cu siguranță, nu pot exista lecții mai indiscutabile!

Le are sub ochi și sub mână, ca să vadă și să atingă ceea ce poate și știe să facă cu atâta ușurință caritatea care Îl are pe

Dumnezeu drept principiu, drept scop, drept regulă, și ceea ce nu poate și nu știe să facă în niciun fel, oricât de numeroase i-ar fi încercările, caritatea care se încăpățânează să se lipsească de Dumnezeu.

XXII - Opoziția radicală care există între catolicism și masonism în felul de a aprecia arta

Arta este unul dintre punctele asupra cărora ne-am propus să indicăm rapid în ce diferă aprecierea și influența masonismului și ale catolicismului.

Vom trata acum acest subiect, dar fără a-i da dezvoltările pe care le-am fi dorit, pentru a nu prelungi prea mult un subiect care depășește deja limitele obișnuite.

Arta, în diversele sale manifestări, ca expresie a sentimentului frumosului înnăscut în om, s-ar putea numi cel mai puțin omenesc dintre toate conceptele omenești sau, dacă se voiește, cel mai puțin pământesc, atât este de ideală, sublimă și apropiată de dumnezeiesc și de ceresc.

Toate popoarele, necredincioase ca și creștine, au recunoscut în arta adevărată și în artistul adevărat ceva dumnezeiesc, *quid*

divinum (ceva dumnezeiesc), care dă operelor de artă un caracter ce le distinge în chip esențial de toate celelalte concepții ale savantului sau ale artistului talentat.

Arta și artistul trăiesc, respiră și se dezvoltă într-o regiune mult mai înaltă și mai curată decât aceea în care se mișcă rândul comun al muritorilor; ei se bucură de orizonturi luminate de o lumină mai vie decât aceea de care se bucură în sferele comune ale vieții; ei aparțin umanității, dar sunt, după cum am spus, partea ei cea mai nobilă; prin ei, în ordinea naturală, se manifestă într-un chip mai evident originea dumnezeiască a omului și scânteia focului ceresc depusă de mâna Creatorului în acest vas de lut care se numește trupul.

Este încă un motiv pentru ca, asupra acestui punct, vrăjmașul lui Dumnezeu și al omului să se străduiască a le răpi onoarea amândurora, întunecând, prin negrele vapori sau prin sinistrele licăriri ale abisului, lumina curată și senină a cerului, pe care arta și artistul au misiunea de a o face să strălucească prin operele lor peste aridele văi ale pământului.

Naturalismul sau masonismul au aici un scop foarte ușor de înțeles: să facă astfel încât ceea ce Creatorul a răspândit în om pentru a privi numai în sus să privească numai în jos; să patroneze și să exalte o artă care să fie expresia concupiscențelor care îl abrutizează și îl animalizează pe om, în loc să-i propună și să-i recomande o artă care să fie expresia sentimentelor înalte care îl înnobilează și îi ridică demnitatea.

Materia oarecum spiritualizată, aceasta era, ca să spunem astfel, formula artei creștine.

Spiritul coborât cât mai mult cu putință la josnicele satisfacții ale trupului, iată deviza artei naturaliste.

A cânta, a picta, a sculpta astfel încât poezia, tabloul, statuia sau monumentul să fie ca tot atâtea aripi prin care omul se înalță, deasupra condiției sale actuale de exilat, spre bucurii superioare, spre sentimente mai nobile și, prin urmare, spre un nivel superior în ideile și în actele sale: acesta va fi apostolatul dumnezeiesc al artei, care, la unii artiști, ajunge să fie o adevărată religie.

A cânta, a picta, a sculpta pentru ca necurățiile materiei să măgulească și mai mult simțurile, pentru ca omul să găsească mai multă bucurie în ceea ce îl înjosește și îl murdărește, pentru ca să se arunce mai hotărât în noroi, pentru ca să uite și chiar să urască cerul cu cea mai oarbă încăpățânare: acesta este apostolatul satanic al artei impie și vrăjmașe lui Dumnezeu.

După aceste trăsături, se va recunoaște ușor cărui curent îi ascultă și ce lumină cerească sau infernală se reflectă pe fruntea celor mai mulți dintre artiști în nefericitele noastre vremuri.

Tocmai prin faptul că foarte adesea îl îndepărtează pe om de Dumnezeu și îl degradează, arta modernă lasă să se vadă limpede care sunt principiul și spiritul ei: nu este Dumnezeu, deci este vrăjmașul Său.

Masoneria, care este acest vrăjmaș universal al lui Dumnezeu, organizat, concentrat și constituit, ca să spunem astfel, într-o vastă conjurație de forțe vrăjmașe lui Dumnezeu, proclamă, propagă și încurajează această artă înjosită și corupătoare care îl abrutizează pe om, în timp ce arta inspirată de credința creștină tinde neîncetat să-l îndumnezeiască.

Muzica, literatura, pictura, sculptura sunt în mâinile masoneriei și în mâinile spiritelor pe care ea le inspiră, din nefericire, ca tot atâtea focare arzătoare de senzualitate grosolană și de brutală concupiscență, care, după ce au uscat inima asemenea unei febre arzătoare, o împietresc până într-atât încât nu va mai putea niciodată să simtă un sentiment mai nobil.

Odată cu emoțiile cărnii și ale nervilor se risipește în suflet bucuria senină, curată și entuziastă pe care o produce în el adevărata frumusețe.

În locul extazului intelectual artistic, se găsește și se obține beția și excitația nervoasă, care nu sunt decât imitația și parodia lui.

Spuneți: nu este oare acesta, cel mai adesea, caracterul artei în epoca noastră?

Nu sunt acestea efectele sale vădite și deplorabile?

XXIII - Cât de limpede se vede aplicarea acestei doctrine în plăcerile moderne

Atingem capătul acestor simple explicații, care nu sunt aproape decât o enunțare de idei, dintre care fiecare ar cere, pentru a fi dezvoltată într-un chip potrivit, mai mult spațiu decât am putut să le consacrăm tuturor împreună.

Aplicarea cea mai comună și cea mai practică a ceea ce spuneam în paragraful precedent despre artă, atunci când suferă influența funestă a masoneriei, se oferă foarte limpede ochilor noștri în distracțiile sau plăcerile publice și în presă, ramură specială a literaturii, care poate și trebuie să fie rânduită printre aceste petreceri.

Da, distracțiile publice și presa modernă sunt, în general astăzi, un pur masonism, adică produsul influenței masonice și, în același timp, un mijloc de a o propaga și de a o întinde.

Avem dovada la îndemână și, pentru a o înțelege, este de ajuns să amintim principiile pe care le-am așezat mai înainte.

Masonismul nu este nimic altceva decât naturalismul; iar divertismentele moderne și literatura contemporană se străduiesc, de mai mulți ani, să fie exclusiv naturaliste.

Rezultă de aici că ele sunt radical și absolut masonice și masonizante, un efect deopotrivă și o cauză foarte activă a acestei cumplite conspirații a tuturor elementelor sociale împotriva domniei supranaturale a lui Dumnezeu Domnul nostru asupra creaturii omenești și asupra societății omenești.

Că naturalismul, și desigur cel mai abject, este inspiratorul a tot ceea ce omul scrie, cântă sau expune pentru plăcerea omenirii, este de ajuns să nu fii orb sau miop pentru a constata aceasta pe fiecare afiș de teatru sau în fiecare prospect de ziar care circulă în public ori este lipit la colțul străzilor.

Actualmente, materia nu mai este idealizată ca în timpul în care se credea universal că acesta era unul dintre obiectele primordiale ale artei, ci ideea se materializează, se prostituează, se înjosește în chip rușinos pentru a fi o momeală seducătoare pentru om.

O mare parte, aproape totalitatea spectacolelor și a producțiilor literaturii zilei sunt cloace imunde, care nu provoacă greață tuturor stomacurilor fiindcă și acestea au

contractat o jalnică infirmitate și au devenit cu totul carnale și grosolane.

Nu numai critica catolică formulează această judecată și poartă această condamnare; înșiși doctorii raționalismului contemporan, în frecventele lor intervale lucide și în momente de sănătoasă apreciere, constată acest rău, îl deplâng și îl stigmatizează.

Zola în roman, Echegaray în arta dramatică, Sara Bernhardt în ambiția plastică a acestei arte sunt trei tipuri care pot foarte bine personifica trei școli care ar merita mai degrabă numele de josnice prostituții.

Aceste școli domnesc astăzi și predomină aproape exclusiv și, după cum Suveranul Pontif a spus despre masonerie, ele exercită asupra gustului o influență socială care poate fi numită într-un fel o dominație.

Se citesc aceste producții și nu se citește aproape nimic altceva; se ascultă, se vede, se aplaudă aceasta cu furie; și nu se ascultă, nu se vede și nu se aplaudă aproape decât aceasta: orice altă hrană artistică și intelectuală devine fadă și insipidă pentru cerurile gurii obișnuite cu aceste sosuri puternic condimentate.

Iată tocmai un câmp în care masoneria se poate slăvi că domnește chiar asupra acelora care, în aparență, sunt vrăjmașii ei cei mai hotărâți.

Sufletul se înspăimântă la vederea nenumăratelor familii catolice, sincer catolice, care, la adăpostul romanului și al spectacolului masonic, respiră, beau și mănâncă, în fiecare zi sau în fiecare noapte, în doze mari, otrava masonismului celui mai subtil și mai rafinat.

În lecturi și spectacole nu se predică altceva decât ura față de ordinea supranaturală creștină sau cel puțin abstracția voită și afectată de această ordine.

Acești oameni își formează pe nesimțite sentimentele, ideile, afecțiunile și moravurile după aceste tipare naturaliste; se obișnuiesc să gândească, să simtă, să judece, să se hotărască potrivit acestui criteriu; și, la sfârșit, se găsesc, în forul lor interior, masoni desăvârșiți ai gradului superior, deși în viața lor nu au văzut niciodată triunghiuri, nici nu au purtat șorțuri, nici nu au asistat la vreunul dintre riturile oficiale ale sectei.

Ce importanță are totuși că nu au participat la riturile ei exterioare, dacă viața lor este în întregime conformă spiritului ei, dacă s-au făcut prozeliții maximelor și uzanțelor ei și dacă, foarte adesea, poate fără să bănuiască, s-au făcut campionii ei călduroși și zeloși?

Nu este totul.

Aici prejudiciul este cu atât mai mare și rezultatul mai considerabil, cu cât acțiunea este mai secretă și purcede de la persoane împotriva cărora se este mai puțin în gardă.

Astfel merg lucrurile astăzi; și aceasta explică imensa influență a Masonismului științific, literar, artistic și practic în societatea actuală.

Am convenit în mod naiv că nu există masoni decât aceia care au trecut prin probele grotești ale inițierii, când, în realitate, se contează mai mult pe prestigiul și influența acelora care nu sunt niciodată supuși unor asemenea ceremonii.

La ce bun aceste rituri simbolice?

Aceste loji misterioase?

Aceste cluburi întunecate?

Dacă se atribuie masoneriei toate rezultatele obținute, mulți nefericiți catolici de astăzi îi depășesc speranțele.

Prin aceasta, am spus-o la început, și acesta este adevăratul obiect al lucrării noastre de față, masonismul este în epoca noastră mai primejdios decât masoneria.

Ne place să o spunem din nou: aceasta din urmă ar putea foarte bine să slăbească și chiar să dispară din tabloul instituțiilor, în timp ce cel dintâi ar rămâne și ar domni într-un chip absolut și aproape exclusiv, după cum lucrul începe astăzi, spre nenorocirea noastră, să se realizeze.

EPILOG

Iată-ne ajunși, potrivit planului pe care ni-l trasaserăm, la capătul considerațiilor noastre asupra masonismului și catolicismului.

De altfel, ne oprim aici, fără a da loc altor o mie de chestiuni care se îngrămădesc acum la vârful peniței noastre și care ne-ar face interminabili asupra acestui subiect.

Ni se pare, de altminteri, că am dovedit îndeajuns teza noastră, adică am demonstrat opoziția radicală și absolută care există între masonism și catolicism, arătând succesiv soluția opusă pe care unul și celălalt o dau tuturor și fiecăreia dintre problemele filosofico-sociale care se agită astăzi în Europa.

Nu mai rămâne de auzit asupra acestui subiect decât glasul cel mai autorizat dintre toate, după acela al doctorului suprem care, de pe scaunul său de la Roma, ne-a vorbit cu atâta precizie și limpezime în celebra sa enciclică *Humanum Genus*.

Ne rămâne să auzim glasul masoneriei, pentru a-i hotărî să treacă de partea noastră pe acei catolici mai orbi sau mai

încăpățânați pe care nu i-a putut încă convinge cuvântul oracolului universal al Vaticanului și care au nevoie, pentru a ieși din strania lor perplexitate, de hotărârea, poate mai autorizată în ochii lor, a lui Satan însuși: voim să vorbim despre oracolul lojilor.

Da, acest oracol a vorbit și el și a adus omagiu adevărului afirmațiilor pontificale, spre rușinea atâtor pretinși catolici care se încăpățânează să le taxeze drept exagerare și pesimism.

Da, mâna oficială a masoneriei a scris într-unul dintre buletinele sale cele mai autorizate, *Bulletin Maçonnique* al Marii Loji Simbolice Scoțiene, frazele următoare, de o înfricoșătoare exactitate.

Toți cititorii noștri vor vedea în ele sinteza și, în același timp, confirmarea a tot ceea ce am scris asupra acestui subiect:

„Francmasoneria, se spune acolo, nu poate face mai puțin decât să-i mulțumească Suveranului Pontif pentru ultima sa enciclică. Leon al XIII-lea, cu o autoritate incontestabilă și un mare lux de dovezi, tocmai a demonstrat încă o dată că există un abis de netrecut între Biserică, al cărei reprezentant este, și revoluție, al cărei braț drept este francmasoneria. Este bine ca aceia care sunt șovăielnici să înceteze a întreține zadarnice speranțe de conciliere. Trebuie ca toți să se obișnuiască a înțelege că a venit ceasul de a opta între ordinea veche, care se sprijină pe revelație, și ordinea nouă, care nu recunoaște alte

fundamente decât știința și rațiunea omenească; între spiritul de autoritate și spiritul de libertate."

Adevărul de Veacuri este o editură dedicată publicării textelor doctrinare catolice provenite din Magisteriu și din tradiția preconciliară. Oferă lucrări recunoscute, cu respectarea surselor și a sensului original al textelor. Activitatea sa urmărește claritatea, fidelitatea și transmiterea învățăturii.

adevaruldeveacuri.ro